

Verkottunut ystävyys - neljän nuoren näkemyksiä ystävyydestä verkossa

Kemppi, Salla

2009 Tikkurila

Laurea-ammattikorkeakoulu
Laurea Tikkurila

Verkottunut ystävyys - neljän nuoren näkemyksiä ystävyydestä verkossa

Salla Kemppi
Sosiaalialan koulutusohjelma
Opinnäytetyö
Lokakuu 2009

Salla Kemppe

Verkottunut ystävyys - neljän nuoren näkemyksiä ystävydestä verkossa

Vuosi 2009 Sivumäärä 38

Tutkielmatyypin opinnäytetyön tutkimusongelmana oli selvittää, miten verkkomediat - erilaiset internetsivustot, välineet ja palvelut, tukevat nuorten ystävyysuhteiden ylläpitoa. Opinnäytetyön tavoitteena oli nuorten internetin käyttötottumuksia tutkimalla antaa vaihtoehtoinen näkökulma nuorten internetin käyttöön liittyviin negatiivisävytteisiin ennakkokäsityksiin. Vastausta tutkimusongelmaan haettiin kolmella tarkentavalla kysymyksellä: Mitä ystävyys on ja mikä on sille ominaista, millaisia mahdollisuuksia verkkomediat luovat ystävyysuhteille, ja mitkä ystävyysuhteisiin kuuluvat tarpeet tyydyttyvät verkkomedioiden kautta toteutettavissa ystävyysuhteissa, sekä miten nämä tarpeet tyydyttyvät.

Opinnäytetyö on laadullista tutkimusta, ja sen teoriaviitekehys perustuu sekä kasvokkaisen että verkkovuorovaikutuksen teoriaan, sekä aikaisempiin tutkimuksiin nuorten internetin käytöstä. Opinnäytetyö toteutettiin yhdessä Vantaan kaupungin Nuorten työpajojen kanssa, ja siihen osallistui vapaaehtoisesti neljä 17-21-vuotiaasta nuorta. Nuoret pitivät kukin viikon ajan internetpäiväkirjaa, jonka jälkeen heitä haastateltiin teemahaastattelulla.

Tutkimustulosten mukaan ystävyys merkitsee nuorille eri asioita. Vaikka ystävät koettiin yhteen ääneen tärkeiksi, ja ystävyteen kuuluvat asiat, kuten vastavuoroisuus, läheisyys sekä luottamus koettiin yhtäläisiksi, ymmärrettiin ystävyden ja kaveruuden käsitteet eri tavoin. Ystävyden ja kaveruuden eroja sekä yhtäläisyyksiä selitettiin läheisyyden asteella.

Verkkomediat luovat tulosten mukaan mahdollisuuden sekä pinnalliseen että syvään vuorovaikutukseen - vuorovaikutuksen tasoon vaikuttavat sekä välineen suomat mahdollisuudet, että keskustelijoiden oma viestimisen tarve. Ystävyysuhteisiin kuuluvat tarpeet, kuten läheisyys ja toisen kanssa oleminen ja viihtyminen toteutuivat tulosten mukaan osittain myös verkkovuorovaikutuksen kautta, mutta verkkovuorovaikutusta ei koettu yhtä merkitykselliseksi kuin kasvokkaista vuorovaikutusta. Vaikka verkkomediat loivat edellytykset tutustua myös uusiin ihmisiin, perustui nuorten verkkomedioiden kautta tapahtuva vuorovaikutus ainoastaan jo olemassa olevien ystävyysuhteiden ylläpitoon.

Tutkimustulosten mukaan verkkomediat tukevat opinnäytetyöhön osallistuneiden nuorten ystävyysuhteita olemalla taloudellinen, monenlaisen vuorovaikutuksen mahdollistava yhteydenpitoväline, jonka käyttö ei katso aikaa tai paikkaa. Verkkomediat koettiin hyödyllisiksi ja myös taloudellisiksi välineiksi ystävyysuhteiden ylläpidossa, mutta niitä ei koettu erityisen tärkeiksi, jolloin niiden rooli ystävyysuhteiden ylläpidossa oli puhtaan tehtäväkeskeinen. Ystävyysuhteiden ylläpitoa tukevasta näkökulmasta huolimatta nuoret pitivät kasvokkaista vuorovaikutusta ja sen merkitystä suurena arvossa.

Asiasanat: Nuoret, internet, ystävyys, verkkoviestintä, vuorovaikutus

Salla Kemppi

Friendship network - four youngsters' thoughts about friendship on the Internet

Year	2009	Pages	38
------	------	-------	----

The research problem of this thesis was to find out how networked media, that is, different web pages, devices, and services promote juvenile friendship maintenance. The main purpose of the thesis was to present an alternative viewpoint to the negative preconception of youngsters' use of the Internet by studying juvenile Internet utilization. Answers to the research problem were sought with three specified questions: What is friendship and what things are characteristic to it, what kind of opportunities does networked media create for friendship, and which friendship-related needs are fulfilled through networked media, and how are these needs being satisfied?

The theoretical part of this qualitative thesis is based on theories about both face-to-face and computer-mediated communication, and earlier research on adolescent Internet use. The research was conducted in co-operation with the City of Vantaa and its workshops for young people. Four people, aged from 17 to 21, volunteered to participate in this piece of research. Each of the participants kept an Internet diary for one week, and after that, they were interviewed with semi-structured interview.

According to the results, friendship represents different things for youngsters. Even though friends and friendship were experienced important in unison, and the things that belong to them, like reciprocity, closeness, and trust were similarly experienced, the definition of a friend and a pal were differently understood. The similarities and differences of these concepts were explained with the level of closeness.

Networked media, according to the results, create a possibility for both close and superficial interaction. The level of interaction is affected by possibilities created by the instrument and needs of the conversationalists. Needs that belong to friendship, like closeness or being and getting along, actualize partially also through computer-mediated communication, but computer-mediated communication was not experienced as meaningful as face-to-face interaction. Even though networked media meet the requirements for meeting new people, the participants based their computer-mediated communication on already created and ongoing friendships.

According to the results, networked media support maintaining these youngsters' friendships by being an economical instrument with various ways to interact, and the use of which does not depend on time or place. Networked media were experienced as a useful and economical instrument in maintaining friendships, but they were not experienced as particularly important. Thus, their role in maintaining friendships is purely functionally oriented. Despite the supportive viewpoint, the participants of this piece of research appreciated and emphasized the meaning of face-to-face interaction.

Key words: Youngsters, the Internet, friendship, computer-mediated communication, interaction

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	6
2	OPINNÄYTETYÖN LÄHTÖKOHDAT	8
2.1	Tutkimusongelma	8
2.2	Tietokonevälitteinen viestintä.....	8
2.3	Määrittelyt ja rajaukset.....	9
3	KÄYTÄNNÖN TOTEUTUS	10
3.1	Luotain-hanke	10
3.2	Aineiston hankinta ja prosessointi	10
3.3	Tutkimusmenetelmät.....	12
3.4	Opinnäytetyöprosessin aikataulu	12
4	TEORIAVIITEKEHYS.....	13
4.1	Ystävyys.....	13
4.2	Myöhäisnuoruus.....	14
4.3	Vuorovaikutus verkossa	15
4.4	Vihjeteoriat ja Media richness.....	15
4.5	Sosiaalisen informaation prosessoinnin teoria	16
4.6	Nuoret ja verkkomediat.....	17
4.7	Haastateltujen nuorten käyttämät verkkomediat.....	19
4.7.1	Internet Relay Chat (IRC)	20
4.7.2	Windows Live Messenger	21
4.7.3	IRC-Galleria.....	22
4.7.4	Facebook.....	23
4.8	Verkkomediat ja ystävyys.....	25
5	TUTKIMUSTULOKSET	25
5.1	Haastateltujen nuorten näkökulmia ystävydestä	25
5.2	Verkkomedioiden käyttö	29
5.3	Internetissä vietetty aika	30
6	ANALYYSI	32
6.1	Tulkinta	32
6.2	Kuluttajanäkökulma	34
6.3	Kehityopsykologisia näkemyksiä	35
7	LUOTETTAVUUDEN ARVIOINTI	36
7.1	Reliabiliteetti ja validiteetti.....	36
7.2	Tutkimusetiikka	38
7.3	Oman tutkimusetiikan pohdinta	39
8	JOHTOPÄÄTÖKSET	40
9	LOPUKSI	42

LÄHTEET	45
LIITTEET.....	48
Kuvaotsikkoluettelo	49
Tutkimuslupa.....	50
Lupahakemus.....	51
Tiedote huoltajalle.....	52
Teemahaastattelurunko	53
Internetpäiväkirjan ohje	54
Internetpäiväkirja	55
Taulukon 1 arvopisteet	56

1 JOHDANTO

Tutkielmatyyppisen opinnäytetyöni aiheena on selvittää, miten verkkomediat tukevat nuorten ystävyysuhteiden ylläpitoa. Koen aiheen olevan ajankohtainen erityisesti ajan hengen, mutta myös kasvatustyön kannalta. Netissä hengaaminen, pelaaminen ja chattailu esittäytyvät kasvattajille, edustivat he instituutiona sitten perhettä tai koulutuslaitosta, usein negatiiviseen sävyyn. Mielestäni on tärkeää tutkia verkkomedioiden asemaa ja merkityksiä nuorten ihmissuhdetyön välineenä, jotta kasvattajille aukeaisi, kuinka verkossa tapahtuvaa ystävyysuhteiden ylläpitämistä ei voida enää erottaa internetin ulkopuolella tapahtuvasta vuorovaikutuksesta ja kommunikaatiosta.

Useat verkkoviestintää ja digitaalista kulttuuria tutkineet ovat yhtä mieltä siitä, että internetiä ja sen käyttöä leimaa tietty välineellinen, epäsosiaalinen mielikuva. Verkko ja sen ulkopuolinen maailma nähdään usein toisistaan erillisinä, jopa vastakkaisina. (Aula, Matikainen, Villi 2006, 17; Coogan, Kangas 2001, 50; Matikainen 2006, 180-184; Paunonen 2004, 35.) Vuorovaikutusta verkossa on pidetty sosiaalisesti köyhänä nonverbaalisen viestinnän puutteesta johtuen. Verkkovuorovaikutus on nähty myös enemmän tehtäväkeskeisenä, esimerkiksi sähköpostin lähettämisenä ja vastaanottamisena, kuin emotionaalisena vuorovaikutuksena. (Matikainen 2006, 180-184.) Tietotekniikkaan tai digitaalisuuteen liittyvät tunteet tuodaan julkisuudessa usein esiin kahtena ääripäänä, joko ylevimpinä toiveina tai suurina uhkina, kuten virus- tai hakkerivaroituksina, tietoteknisinä menestystarinoina ja käyttäjätilastoina (Suominen 1999, 7).

Helsingin Sanomat uutisoi verkossa 5.8.2009 siitä, että kolme neljästä yläkoulujen kielen- ja äidinkielenopettajista ei osaa, eikä edes halua opetella käyttämään nuorten suosimia internetsovelluksia. Opettajat perustelivat kantaansa sillä, ettei heillä ole aikaa eikä tarvetta opetella sovellusten käyttöä. (HS 2009.) Käytön todellinen tarpeellisuus on tietenkin asia erikseen, mutta kasvatustyön näkökulmasta asenne on vahingollinen. Sovelluksiin tutustuminen olisi kasvatustyön kannalta olennaista, jos halutaan ymmärtää nuorisokulttuuria ja sitä kautta myös nuoria ja heidän elämäänsä. Tätä varten on Suomessa perustettu vuonna 2006 Mediaskooppi -verkosto, jonka tarkoituksena on herättää keskustelua nuorten mediankäyttöön liittyvissä kysymyksissä ja tuoda mediakasvatuskeskusteluun nuorten omaa näkökulmaa. Mediaskooppi järjestää nuorten toimesta koulutusta ja luentoja kasvattajille, joiden aiheina ovat nuorten suosimat mediat ja sovellukset. (Mediaskooppi 2007.)

Seuraamalla aktiivisesti digitaaliseen kulttuuriin liittyvää uutisointia, sekä työskennellessäni itseäni vanhemman sukupolven kanssa, olen kohdannut yllä olevien esimerkkien kaltaisia näkemyksiä siitä, mikä verkossa on todellista ja mikä ei. Opinnäytetyöni perustuu ajatukselle, että verkko on lähtökohtaisesti vuorovaikutuksellinen. Lähtökohtana on myös ajatus siitä,

että nuorten ystävyysuhteissa raja todellisen maailman ja virtuaalimaailman välillä ei ole selvä, vaan päällekkäinen. Opinnäytetyöni tarkoituksena on teorian tiedon avulla sekä nuorten näkökulmia kuvailemalla ja tulkitsemalla murtaa ennakkoluuloja, ja esittää kasvattajille perusteltua tietoa siitä, että raja “todellisen” ja “virtuaalisen” ystävyyden välillä ei välttämättä olekaan niin selkeä, kuin voisi ajatella.

Tässä työssä esittelen opinnäytetyöprosessini kulun sekä tulokset. Esittelen ensin opinnäytetyöni taustalla vaikuttavat lähtökohdat ja sen, miten opinnäytetyö on käytännössä toteutettu. Tämän jälkeen esittelen teoriaviitekehyksen, jolle opinnäytetyöni pohjautuu, jonka jälkeen esittelen saamani tulokset. Lopuksi pohdin tuloksia, niiden luotettavuutta sekä tutkimuseettisiä asioita, joiden avulla kokoon yhteenvedon selville saamistani asioista.

2 OPINNÄYTETYÖN LÄHTÖKOHDAT

Tässä kappaleessa esittelen opinnäytetyöni taustalla vaikuttavat lähtökohdat. Esittelen ensin opinnäytetyöni tutkimusongelman, jonka jälkeen avaan tietokonevälitteiseen viestintään liittyviä näkökulmia, sekä esittelen opinnäytetyöhön liittyvät määritelmät ja rajaukset.

2.1 Tutkimusongelma

Tutkimusongelmana on selvittää, miten verkkomediat tukevat nuorten ystävyysuhteiden ylläpitoa. Vastausta ongelmaan haetaan kolmella tarkentavalla tutkimuskysymyksellä:

1. Mitä ystävyysuhteet ovat ja mikä niille on ominaista?
2. Millaisia mahdollisuuksia verkkomediat luovat ystävyysuhteille?
3. Millaiset ystävyysuhteisiin kuuluvat tarpeet tyydyttyvät verkkomedioiden kautta tapahtuvassa vuorovaikutuksessa, ja miten nämä tarpeet tyydyttyvät?

2.2 Tietokonevälitteinen viestintä

CMC eli tietokonevälitteinen viestintä, tai verkkovuorovaikutus (engl. Computer-mediated communication) on sateenvarjokäsite kaikelle tietokoneiden avulla tapahtuvalle vuorovaikutukselle. CMC-tutkimus on käytännössä keskittynyt kaikkeen tekstipohjaiseen viestintään, ja tutkimus kehittyi ja laajenee sitä mukaa, kun teknologia ja tietokonevälitteinen viestintä kehittyvät multimedialisemmiksi. (Matikainen 2006, 177.) Sosiaalisen vuorovaikutuksen näkökulmasta myös CMC-tutkimuksessa on ollut kiistanalaista, pidetäänkö verkossa tapahtuvaa vuorovaikutusta vähemmän sosiaalisena kuin kasvokkaista vuorovaikutusta, vai onko vuorovaikutus verkossa demokraattisempaa ja vapaampaa kuin kasvokkainen vuorovaikutus. Sosiaaliseen vuorovaikutukseen liittyvä CMC-tutkimus on keskittynyt lähinnä teknologian kykyyn lähettää sosiaalista informaatiota, kuten nonverbaalisia viestintää ja tunteita, jolloin käytännössä CMC-tutkimuksessa sosiaalisuus tarkoittaa välineen kykyä välittää informaatiota. (Matikainen 2006, 181-182.)

Edellisestä, sangen tehtäväkeskeisestä näkökulmasta puuttuu kuitenkin toimijanäkökulma. Vuorovaikutus ja viestintä ovat verkossa yhtäläisesti tilanteisesti rakentuvia ja voivat olla siten myös yhtä dynaamisia kuin kasvokkainenkin vuorovaikutus. Tietokonevälitteisyys ja sen luoma etäisyys vaikuttavat tietenkin siihen, etteivät esimerkiksi emootiot voi välittyä samalla tavalla kuin kasvokkaisessa vuorovaikutuksessa, mutta kuten Matikainen kirjoittaa, tietokoneiden äärellä istuu silti ihmisiä, jotka tuntevat täsmälleen samalla tavalla kuin muissakin tilanteissa. CMC-tutkimuksessa pitäisi keskittyä informaation välityksen lisäksi yhtäläisesti myös käyttäjien kokemuksiin. CMC-tutkimukseen liittyvässä emootioiden

tutkimuksessa on keskitytty aiemmin lähinnä tekstipohjaisen viestinnän tutkimiseen eli siihen, kuinka emootioita viestitään tekstin avulla. (Matikainen 2006, 184.) Jotta tietokonevälitteisestä vuorovaikutuksesta ja sen sosiaalisuudesta voitaisiin saada kattavampi kuva, täytyisi keskittyä myös sekä informaation lähettäjien että vastaanottajien kokemuksiin.

Nuorten ystävyysuhteiden ylläpidossa verkkomedioiden kautta on kyse teknologian ja sosiaalisen toiminnan vuorovaikutuksen synnyttämästä muutoksesta. Teknologia on muuttunut kommunikaatiomahdollisuuksien kehittyessä ja yksilön käyttäjäkokemusten kautta osaksi henkistä kulttuuria. (Heinonen 2008, 12.) Opinnäytetyöni perustuu hypoteesille, että internetin käyttö ja virtuaalinen vuorovaikutus tukevat nuorten ystävyysuhteiden ylläpitoa. Hypoteesi taas perustuu aikaisemmin tehdyille tutkimuksille sekä omakohtaisille arkihavainnolle siitä, kuinka äärettömän suosittu internet on. Verkkomediat ja virtuaalinen vuorovaikutus voivat tietenkin eri tavoilla myös rajoittaa nuorten ystävyysuhteita, mutta tässä opinnäytetyössä keskitytään verkkomedioiden ystävyysuhteita tukeville tekijöille. Tarkoituksena ei ole vähätellä verkkomedioiden aiheuttamia haittavaikutuksia, vaan tuoda esille vaihtoehtoinen näkökulma vallitseville ennakkokäsityksille.

2.3 Määrittelyt ja rajaukset

Internet ei suinkaan itse ole media, vaan alusta erilaisille medioille (Aula ym. 2006, 12; Jaakkola 2009). Tällaista medioiden ja viestintäjärjestelmien yhteensulautumista kutsutaan mediakonvergenssiksi (Villi 2006, 101). Käytän opinnäytetyössäni sanaa "verkkomediat" synonyymina erilaisille internetissä vuorovaikutuksen mahdollistaville, mediakonvergenssin synnyttämille sivustoille ja viestimille, kuten chateille, verkkoyhteisöille, peleille, gallerioille, sähköpostille ja blogeille. Käsitteenä verkkomediat ovat opinnäytetyötä ajatellen mahdollittoman laaja, ja tässä opinnäytetyössä tutkimukseen osallistuvat nuoret määrittelevät internetissä ystävyysuhteidensa ylläpitämiseen kuuluvat verkkomediat - yhteisöt, viestimet ja välineet itse.

Myös ystävyysuhteet ovat opinnäytetyöni kannalta merkittävä käsite. Opinnäytetyössäni ystävyysuhteet tarkoittavat nuorten toteuttamia vastavuoroisia vertaissuhteita. Katson tutkimuksen kannalta sopivaksi sisällyttää käsitteeseen ystävyysuhteet niin erittäin läheiset kuin hieman etäisemmätkin vertaissuhteet eli kaverisuhteet, sillä verkkomediat välineenä mahdollistavat vuorovaikutuksen ystävyysuhteen läheisyydestä riippumatta. Koska opinnäytetyöni sivuaa myös ystävyysuhteiden solmimista, on etäisempienkin suhteiden sisällyttäminen käsitteeseen olennaista. Verkkomedioiden käyttö ei tarjoa eriäviä mahdollisuuksia ystävyysuhteiden toteuttamiseen läheisyyden tason perusteella, vaan kaikki mahdollisuudet ovat avoinna tasosta riippumatta. Tästä syystä en käsittele esimerkiksi rakkaussuhteita tai ihastuksia opinnäytetyössäni erikseen, vaan sisällytän ne

ystävyyssuhteiden käsitteeseen.

Määrittelen nuorten ystävyyssuhteet nimenomaan vertaissuhteiksi. Vertais-etuliite voidaan ymmärtää harhaanjohtavasti, sillä se ei suinkaan tässä tapauksessa tarkoita samankaltaisuutta, vaan sitä, että suhteessa sosiaalinen vuorovaikutus on samantasoisista (Himberg, Jauhiainen 1998, 207). Samantasoisien vuorovaikutuksen edellytykseksi koen, että kokemus ystävyydestä on yksilöiden välillä yhteneväinen. Vertaisia voidaan siis olla, vaikka oltaisiinkin eri-ikäisiä, eri taustoista tai pidettäisiin erilaisesta musiikista.

3 KÄYTÄNNÖN TOTEUTUS

Seuraavassa kappaleessa esittelen, kuinka aineistonhankintani ja sen prosessointi on toteutunut käytännössä, sekä mihin suurempaan kokonaisuuteen opinnäytetyöni sosiaalialalla kuuluu. Esittelen myös käyttämäni tutkimusmenetelmät, sekä opinnäytetyöprosessin aikataulun.

3.1 Luotain-hanke

Opinnäytetyöni on toteutettu osana Laurea-ammattikorkeakoulun Luotain-hanketta, jonka päätavoitteena on tutkia ja kehittää osallistavia ja soveltavia taiteenkaltaisia ja luovia lähestymistapoja sekä menetelmiä hyvinvointia edistävässä työssä. Hankkeen lähtökohtina ovat elämisen merkityksellisyys ja ihmisen osallisuus omassa elämässään. (Laurea-ammattikorkeakoulu 2009.) Luotain-hankkeen kannalta aiemmin esitetty ajatus lähtökohtaisesti vuorovaikutuksellisesta internetistä avaa uusia ovia sosiaalialan lähestymis- ja työskentelytapoihin.

Aikaisemmin mainitsemani tutkimukset osoittavat, että myös verkko voi olla osallistava ja pitää sisällään elämälle merkityksellisiä asioita. Tätä tukee myös se fakta, että monia sosiaalialan ja hyvinvoinnin sovelluksia on siirretty osittain verkkoon. Verkossa kokoontuu esimerkiksi erilaisia tukiryhmiä, ja sinne on perustettu nuorisotiloja. Verkossa toimivien sovellusten kehittämisen mahdollisuudet ovat käytännössä teknologian osalta rajattomat. Sosiaalialan ammattilaisuudessa ja hyvinvoinnin tuottamisessa tulisi tänä aikana ottaa siis huomioon verkko osana ihmisen henkistä kulttuuria, mutta myös verkon mahdollisuudet toiminnassa ja toiminnan suunnittelussa.

3.2 Aineiston hankinta ja prosessointi

Opinnäytetyöni empiirinen osa toteutettiin yhteistyössä Vantaan nuorisopalveluiden Nuorten

työpajojen kanssa. Opinnäytetyöhön osallistui vapaaehtoisesti neljä 17-21-vuotiasta pajanuorta, kaksi naista ja kaksi miestä, ja heidät sitoutettiin tutkimukseen esihaastattelulla. Esihaastattelussa esiteltiin tutkimuksen aihe ja siihen kuuluvat tehtävät sekä tutkittavan että tutkijan osalta. Nuoret saivat kysyä tutkimuksen tekoon liittyviä kysymyksiä, ja heillä oli mahdollisuus perääntyä tutkimuksesta milloin tahansa tutkimusprosessin aikana.

Valitsin tutkittavat henkilöt yhdestä pajaryhmästä harkinnanvaraisella otannalla. Tässä tapauksessa harkinnanvarainen otanta tarkoittaa sitä, että valitsin 15 nuoren ryhmästä neljä henkilöä, jotka mielestäni kuvasivat monipuolisesti koko 15 nuoren perusjoukkoa. Toisaalta olisin voinut valita nuoret täysin satunnaisesti esimerkiksi arpomalla, koska kaikki perusjoukosta olivat nuoria niin iältään, mutta myös kulttuurisesti tässä ajassa ja paikassa. Olin aikaisemmin suorittanut työharjoittelun samassa ryhmässä ja tutkimukseen osallistuneet nuoret olivat minulle entuudestaan tuttuja. Valintaan vaikuttivat näin myös muut tekijät, kuten oma arvioni osallistujien sitoutumismahdollisuudesta ja yhteistyöhalukkuudesta. Koska tavoitteenani oli tutkia mahdollisimman tarkkaan, miten verkkomedioiden käyttö tukee nuorten ystävyyssuhteita, valitsin tutkittavikseni henkilöitä, joiden verkkomedioiden käytön tiesin poikkeavan toisistaan määrältään ja laadultaan, jolloin saisin monipuolisempaa tietoa.

Tutkimuksessa käytettävän aineiston hankinnassa oli kaksi vaihetta: Ensimmäisessä vaiheessa nuoret pitivät viikon ajan internetpäiväkirjaa, johon he merkitsivät mahdollisimman tarkkaan, mitä verkkomedioita he kunkin päivän aikana käyttivät ja mihin kellonaikaan. Jokaiselle päivälle kirjattiin myös arvio, kuinka paljon aikaa netissä oli kulunut (ks. Liitteet 6 ja 7).

Toisessa vaiheessa valmistelin teemahaastattelun kysymyksiä päiväkirja-aineiston perusteella. Luokittelin ja analysoin päiväkirjoista saamani tiedot siitä, mitkä verkkomediat olivat olleet nuorten keskuudessa suosituimpia, ja mihin tarkoitukseen nettiä oli käytetty eniten. Kiinnitin huomiota jokaisen tutkittavan nuoren yksilöllisiin eroihin, mutta myös yhdistäviin tekijöihin. Lopulliset haastattelukysymykset muotoutuivat sekä päiväkirjojen että tutkimusongelman avulla (ks. Liite 5). Haastattelut toteutettiin yksilöhaastatteluina työpajalla, nuorten pajapäivän aikana, jonka jälkeen litteroin, eli puhtaaksikirjoitin haastatteluaineiston helpommin käsiteltävään muotoon (Hirsjärvi, Hurme 2001, 138).

Sitouttamisesta huolimatta yksi nuorista ei koskaan palauttanut internetpäiväkirjaansa. Päiväkirja-aineisto on siis koottu kolmelta tutkimushenkilöltä, ja haastattelukysymykset muotoutuneet niiden mukaan. Päiväkirjan palauttamatta jättänyt nuori kuitenkin osallistui teemahaastatteluun, ja päiväkirjan kirjoittamisesta sekä verkkomedioiden päivittäisestä käytöstä keskusteltiin hänen kanssaan haastattelutilanteessa. Sain haastattelutilanteessa siis päiväkirja-aineistoa korvaavaa tietoa, ja tutkimustulokset perustuvat lähes kokonaan haastatteluille. Tästä syystä koen, ettei päiväkirjan palauttamatta jättämisellä ole

merkittävää vaikutusta tulosten luotettavuuteen.

3.3 Tutkimusmenetelmät

Opinnäytetyöni on kvalitatiivista, laadullista tutkimusta, eli pyrin toimijoiden näkökulman ymmärtämiseen (Hirsjärvi, Hurme 2001, 22). Tutkimusotteeni on hermeneuttis-fenomenologinen, eli pyrin kuvaamaan, tulkitsemaan ja ymmärtämään saamaani tietoa (Metsämuuronen 2006, 165). Hermeneuttinen fenomenologia perustuu sille otaksumalle, että tieto syntyy ihmisen ja ulkoisen todellisuuden välisessä suhteessa. Fenomenologisen tutkimuksen lähtökohtana on subjektiivinen kokemus, eli ihmisen omassa mielessä rakentuneet merkitykset. (Metsämuuronen 2006, 156-157.)

Kun halutaan ymmärtää ihmisten toimintaa ja kuulla heidän mielipiteitään, on keskustelu luonnollinen tapa kerätä tietoa (Hirsjärvi, Hurme 2001, 11). Erityisesti nuorisotutkimukseen sopivat hyvin sellaiset menetelmät, jotka perustuvat tutkijan ja tutkittavan suoraan kommunikaatioon (Puuronen 1997, 9). Koska tutkimuskohteenani ovat nuoret ja tarkoitukseni on ymmärtää heidän toimintaansa, on haastattelu ollut perustellusti paras keino kerätä tietoa.

Tekemäni haastattelut olivat teemahaastatteluja. Teemahaastattelulle eli puolistrukturoidulle haastattelulle on ominaista, että vaikka jokin näkökulma on lyöty lukkoon, ei vastauksia ole sidottu valmiisiin vaihtoehtoihin. Tarkkaan aseteltujen kysymysten sijaan edetään teemojen varassa. (Hirsjärvi, Hurme 2001, 47-48.) Jotta verkkomedioiden luomia mahdollisuuksia ystävyysuhteille voitaisiin tutkia teemahaastattelulla, on ystävyys ja verkkomediat täytynt pilkkoa osiin haastattelurungon avulla.

Käytän opinnäytetyöni aineiston hankinnassa ja käsittelyssä triangulaatiota eli useamman tutkimusmenetelmän yhteistyötä (Hirsjärvi, Hurme 2001, 28; Metsämuuronen 2006, 134). Vastaus kysymykseen, miten verkkomediat tukevat nuorten ystävyysuhteiden ylläpitoa saadaan luokittelemalla ja listaamalla ensin internetpäiväkirjoista saatua informaatiota, sitten kuvailemalla haastattelujen perusteella nuorten kokemuksia ystävydestä ja sen toteuttamisesta verkkomedioiden avulla. Lopuksi analysoin ja tulkitseen saamaani tietoa teoriaviitekehäksen avulla. Käytän määrällisiä tutkimusmetodeita lähinnä täydentävästi eli komplementaarisesti, eli pyrin rikastuttamaan saamaani tietoa (Hirsjärvi, Hurme 2001, 32, 39).

3.4 Opinnäytetyöprosessin aikataulu

Syky 2008: Opinnäytetyön aiheen pohtiminen ja päättäminen

Tammikuu 2009: Opinnäytetyön idean hyväksyttäminen

Maalis-toukokuu 2009: Työharjoittelu pajalla, opinnäytetyön suunnitelman kirjoittaminen, teoriaviitekehityksen hankinta

Toukokuu 2009: Opinnäytetyön suunnitelman hyväksyttäminen ja tutkimusluvan hakeminen, tutkimushenkilöiden hankkiminen ja sitouttaminen

Kesäkuu 2009: Internet-päiväkirjojen täyttö ja päiväkirjojen analyysi

Heinäkuu 2009: Teemahaastattelujen toteutus

Heinä-elokuu 2009: Haastattelujen litterointi ja analyysi

Elokuu-lokakuu 2009: Opinnäytetyön kirjoittaminen

Lokakuu 2009: Opinnäytetyön palautus ja arvioiva seminaari

4 TEORIAVIITEKEHYS

Tässä kappaleessa esittelen opinnäytetyön lähtökohtiin ja tutkimusongelmaan liittyvää teorian tietoa. Kappale sisältää teorian tietoa ystävyydelle ja nuoruudelle ominaisista asioista, sekä teoriaa vuorovaikutuksesta ja sen toteutumisesta niin internetissä kuin ulkomaailmassakin. Tämän jälkeen esittelen ja vertailen nuorten internetin käytöstä aikaisemmin tehtyjä tutkimuksia, ja lopuksi esittelen opinnäytetyön kannalta tärkeimmät esiin tulleet nuorten käyttämät verkkomediat.

4.1 Ystävyys

Ystävyysuhde on kahden tai useamman ihmisen välinen emotionaalinen ja sosiaalinen side, joka perustuu positiivisille vastavuoroisille kiintymyksen tunteille, kuten läheisyydelle, rehellisyydelle ja luottamukselle. On olemassa sekä läheisiä ystävyysuhteita, sekä hieman etäisempiä toverisuhteita, ja raja ystävyuden ja toveruuden välillä on jatkuvasti liukuva ja muuttuva. (Aaltonen, Ojanen, Vihunen 1999, 99-100.) Psykologian professorin Christina Salmivallin mukaan ystävyysuhteet ovat muita vertaissuhteita läheisempiä suhteita, joihin sitoudutaan vahvemmin ja joissa uskoudutaan enemmän (Salmivalli 2005, 42). Olennaista ystävyysuhteen rakentumisessa ja ylläpidossa on attraktion eli myönteisten tunteiden synnyttämän vetovoiman syntyminen yksilöiden välille (Himberg, Jauhiainen 1998, 57; Salmivalli 2005, 35), sekä vastavuoroisuus, joka tarkoittaa kussakin ystävyysuhteessa yksilöiden välisten tarpeiden tyydyttämistä niin, että kumpikin osapuoli sekä antaa että saa (Aaltonen ym. 1999, 100). Ystävyysuhteissa syntyvät vastavuoroiset tarpeet liittyvät usein emotionaaliseen tukeen, huolenpitoon sekä kykyyn ottaa huomioon ja hyväksyä toisen mielipiteet ja näkökulmat (Aaltonen ym. 1999, 100; Salmivalli 2005, 36).

Ystävyksillä on usein yhdistäviä tekijöitä kuten ikä, maailmankatsomus, tausta tai

harrastukset (Aaltonen ym. 1999, 102). Yksilöitä yhdistävät tekijät helpottavat attraktion syntymistä tutustumistilanteessa ja näin edesauttavat halua tutustua lähemmin. Fyysinen läheisyys ei ole attraktion syntymiselle välttämätöntä, se kuitenkin antaa paremmat mahdollisuudet ystävyyden synnylle. Esimerkiksi koulussa samalla luokalla olevat nuoret ystävystyvät helposti, koska myönteisiä tunteita herättävät ihmiset ovat heitä fyysisesti lähellä. (Himberg, Jauhiainen 1998, 57.)

Sosiologi George Homansin (1910-1989) sosiaalisen vaihdannan teoria kuvaa ihmissuhteita eräänlaisena vaihtokauppana. Teorian mukaan yksilö punnitsee alitajuisesti ihmissuhteidensa hyötyjä ja haittoja. Teorian mukaan siis ystävyysuhteetkin ovat jatkuvia mielipiteiden, tiedon ja kiintymyksen tunteiden vaihtokauppoja. Sosiaalisen vaihdannan teoria perustuu oppimisteoreettiseen näkemykseen siitä, että mielihyvää tuottavaa toimintaa halutaan pitää yllä. (Himberg, Jauhiainen 1998, 59.) Mielestäni sosiaalisen vaihdannan teoria kuvaa erinomaisesti ystävyysuhteita teoreettiselta kannalta - vastavuoroisuushan tarkoittaa nimenomaan sitä, että suhteen molemmat osapuolet osallistuvat ystävyyteen sekä antavana että vastaanottavana osapuolena, eikä esimerkiksi emotionaaliselta tuelta yksipuolisessa ihmissuhteessa kovinkaan kauaa viihdytä. Ystävyys perustuu siis sen tuottamalle mielihyvälle.

4.2 Myöhäisnuoruus

Opinnäytetyöhön osallistuneet nuoret ovat 17-21-vuotiaita. Kehityspsykologisen näkökulman mukaan he elävät ikänsä puolesta vaihetta, jota sanotaan jälki- tai myöhäisnuoruudeksi (Marttila 2006; Väestöliitto 2009). Myöhäisnuoruudelle on ominaista ihmissuhteiden ja tunteiden tasapainottuminen, ideologioiden ja tulevaisuuden pohtiminen, sekä asettautuminen osaksi yhteiskuntaa (Himberg, Laakso, Peltola, Vidjeskog 2002, 109; Marttila 2006, Väestöliitto 2009). Psykoanalyttikko Erik Eriksonin (1902-1994) psykososiaalisen kehitysteorian mukaan yksilö kehittyy sosiaalisesti yhteisön jäseneksi läpikäymällä onnistuneesti eri ikäkausiin kuuluvat kriisivaiheet. Nuoruuden kriisivaiheeseen kuuluu hänen mukaansa identiteetin muodostuminen. Identiteetti muodostetaan etsimällä tarkoitusta ja paikkaa maailmassa, sekä pohtimalla subjektiivista ja objektiivista identiteettiä kysymyksillä ”Kuka minä olen?” ja ”Mitä muut minusta ajattelevat?”. (Himberg ym. 2002, 98; Kapanen 2009.)

Loogisesti ajatellen yksilö on siis myöhäisnuoruuden saavuttaessaan käynyt jo läpi Eriksonin määrittelemän nuoruuden kriisivaiheen: Tunteiden tasapainottuminen ja sijoittautuminen osaksi yhteiskuntaa voivat tuskin olla mahdollisia ilman jonkinlaista, jo muotoutunutta identiteettiä. Identiteetti ei myöhäisnuoruudessa voi kuitenkaan olla kokonaan rakentunut, jos sille on ominaista ideologioiden pohtiminen. Käsitykseni mukaan yksilö käy siis myöhäisnuoruudessaan läpi päällekkäisesti sekä kehityspsykologian määrittämiä

myöhäisnuoruudelle ominaisia asioita, mutta myös Eriksonin nuoruuden kriisivaiheelle ominaisia asioita.

Ystävyyden kannalta myöhäisnuoruus tarkoittaa ihmissuhteiden muuttumista entistä pysyvämmiksi ja syvemmiksi, kun empatiakyky ja kompromissien tekeminen lisääntyy. (Marttila 2006, Väestöliitto 2009). Myöhäisnuoruudessa ystävyyssuhteet ovat siis yleensä jo vakiintuneet, ja ystävyydeltä haetaan vastavuoroisten positiivisten tunteiden lisäksi myös peilausmahdollisuutta identiteetin ja ideologioiden suhteen.

4.3 Vuorovaikutus verkossa

Erityistä verkossa tapahtuvalle vuorovaikutukselle on sen vertaistuotanto ja horisontaalinen vaikutus käyttäjien välillä. Tämä tarkoittaa sitä, että kun aiemmin vuorovaikutus medioissa on toteutunut lineaarisen mallin mukaan yhdeltä monelle, nykyään vuorovaikutus tapahtuu monelta yhdelle. Internet on mahdollistanut demokraattisemman viestinnän ja antanut kaikille käyttäjille yhtäläiset mahdollisuudet olla sisältönsä aktiivisia tuottajia ja vastaanottajia. (Jaakkola 2009; Aula ym. 2006, 12.) Ulla Heinonen esittää väitöskirjassaan Sähköinen yhteisöllisyys (2008), että digitaalisessa kulttuurissa ihmisten välinen sosiaalinen toiminta on vähintään kahden suuntaista viestintää, jossa kohtaamiset tapahtuvat erilaisissa tiloissa. Tiloja voivat olla reaali maailman tila, virtuaalinen ja mediavälitteinen tila, sekä edellisten yhdistelmät, joissa tilat sekoittuvat kokonaan tai osittain. (Heinonen 2008, 17.)

4.4 Vihjeteoriat ja Media richness

Kerroin aiemmin CMC-tutkimuksen keskittyvän teknologian kykyyn lähettää sosiaalista informaatiota, kuten tunteita ja nonverbaalista viestintää, ja että nonverbaalisen viestinnän puutteista johtuen verkkovuorovaikutusta on pidetty sosiaalisesti vihjeettömänä. Matikainen (2006) esittelee artikkelissaan kolme keskeistä sosiaalisten vihjeiden ympärille rakentuvaa teoriaa: Sosiaalisen läsnäolon mallin, vihjeettömyysmallin ja vähentyneiden sosiaalisten vihjeiden mallin. Sosiaalisen läsnäolon malli ja vihjeettömyysmalli perustuvat juuri sille, että sosiaalisuus nähdään informaation välittymisenä. Sosiaalisen läsnäolon mallissa keskeinen ajatus on, että mitä suurempi sosiaalinen läsnäolo on, sitä suurempi on sosiaalinen vaikutus ja päinvastoin. Sosiaalisen läsnäolon mallissa välineellä on siis merkitystä siinä, kuinka suurta tai vähäistä sosiaalinen läsnäolo on. Vihjeettömyysmallissa sosiaalisten vihjeiden määrä ja laatu vaikuttavat siihen, millaista on viestijöiden psykologinen etäisyys. Matikaisen mukaan vähentyneiden sosiaalisten vihjeiden malli kuvaa parhaiten tietokonevälitteistä viestintää, sillä mallin lähtökohtana ovat vähentyneet sosiaaliset vihjeet, joiden puute johtaa heikompiin sosiaalisiin normeihin ja rajoitteisiin. (Matikainen 2006, 180-181.) Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että verkossa sosiaalisten vihjeiden vähyys johtaa vapautuneempaan

käyttäytymiseen ja esimerkiksi valta-asemien heikkenemiseen.

Media Richness -teorian mukaan välineen käyttöön vaikuttaa välineen, tässä tapauksessa tietokoneen, kyky lähettää informaatiota. Teorian mukaan rikas väline kykenee välittämään paljon informaatiota, kun taas köyhä väline vähän. Teorian mukaan välineen käyttö määräytyy sen rikkauden perusteella. (Matikainen 2006, 181.)

4.5 Sosiaalisen informaation prosessoinnin teoria

Sosiaalisen informaation prosessoinnin teoria (SIP), on sosiaalisen käyttäytymisen tutkimuksen valtateorioita. SIP on sosiaalisten tilanteiden käsittelyn prosessi, jossa on eri vaiheita. Salmivalli (2005, 87) kuvaa prosessin viiden eri vaiheen avulla:

1. Tilanteeseen orientoituminen ulkoisten ja sisäisten vihjeiden avulla
2. Sosiaalisen kontekstin arviointi, tilannetulkinta
3. Yhden tai useamman tavoitteen asettelu
4. Vaihtoehtoisten toimintastrategioiden muodostaminen tai haku muistista
5. Tilanteeseen sopivan toiminnan valinta

Jokaisella yksilöllä sosiaalisen tiedon käsittelyyn vaikuttavat sekä pitkäkestoiseen muistiin tallentuneet sisäiset representaatiot kuten säännöt tai toimintamallit, mutta myös tilanteessa läsnä olevat vihjeet. Jokainen yksilö käsittelee tiedon yksilöllisesti, ja tiedon käsittelyyn vaikuttaa aina myös vuorovaikutussuhteen laatu, koska eri ihmissuhteissa aktivoituu eri representaatio sekä itsestä että toisesta. Vaikka SIP korostaakin kognitiivisia tekijöitä sosiaalisen informaation prosessoinnissa, on emootioillakin siinä osansa. Tilannevihjeiden emotionaalisuus, oma emotionaalinen tila ja yksilön empaattisuus muita kohtaan vaikuttavat siihen, millaisiin tilannevihjeisiin sosiaalisessa tilanteessa kiinnitetään huomiota. (Salmivalli 2005, 106, 109.)

Vaikka kasvokkainen vuorovaikutus onkin huomattavasti verkkovuorovaikutusta dynamisempaa, käytännössä SIP:n avulla voi perustella, että sosiaalisuus ja vuorovaikutus toteutuvat myös verkossa. Verkossa sosiaaliset vihjeet löytyvät viestin tyylistä, lähetysajasta ja -tavasta sekä sisällöstä. Tekstipohjaiseen viestintään on myös kehitetty omia vihjejärjestelmiä, kuten hymiöitä ja sanalyhennelmiä. (Matikainen 2006, 182, 185.) Käytännössä hymiöt ja muut verkon sosiaaliset vihjeet ovat siis yhtä merkityksellisiä kuin

nonverbaalinen viestintä kasvokkaisessa vuorovaikutuksessa: Viestin tyylistä, sisällöstä ja hymiöistä saa tietoa siitä, millä mielellä viestin lähettäjä on ollut, sekä kuinka vakavasti otettava viesti on. Tekstin erityistä huomiota vaativat kohdat voidaan korostaa versaaleilla, eli isoilla kirjaimilla kirjoitetuilla sanoilla, ja yleensä hymiö laitetaan virkkeen tai lauseen loppuun ilmaisemaan, millaisella tavalla sen sisältö tulisi ottaa vastaan. Myös välimerkkien käytöllä voi olla merkitystä. Esimerkkinä voi pohtia, kuinka lause ”Hei, oli todella mukavaa nähdä tänään! :)” eroaa lauseesta ”Hei, oli **TODELLA** mukavaa nähdä tänään... >:(”.

Myös viestin lähetysajalla ja -tavalla on verkkovuorovaikutuksessa merkitystä. Niin nuoret kuin vanhemmatkin suhtautuvat eri tavalla esimerkiksi sähköpostiin ja kuvagalleriaan tulleisiin viesteihin, riippuen tietenkin viestin lähettäjistä ja sisällöstä. Sähköpostia pidetään kuitenkin asiallisempien viestien lähetys- ja vastaanottamiskanavana kuin kuvagallerioiden kommenttikenttiä, jolloin viestin saapuminen sähköpostiin ja kommentin saaminen kuvagalleriassa voivat merkitä vastaanottajalle eri asioita. Viestin lähetysajalla ei myöskään tarvitse tarkoittaa pelkkää kellonaikaa, vaan lähetysajankohta voi olla merkittävä viestin lähettäjän ja vastaanottajan välillä esimerkiksi aikaisempien tai tulevien tapahtumien perusteella.

4.6 Nuoret ja verkkomediat

Teknologiasta ja erityisesti internetin käytöstä on tullut keskeinen työkalu nuorten elämässä ja itseilmaisuudessa (Mannerheimin Lastensuojeluliitto 2009; Coogan, Kangas 2001, 13; Kangas, Kuure 2003). Koska ystävyysuhteet kuuluvat tärkeänä osana nuorten elämään ja itseilmaisuun, on mielestäni perusteltua väittää, että internetin käyttö vaikuttaa hallintatyökaluna myös nuorten ystävyysuhteissa. Mannerheimin Lastensuojeluliitto on listannut internetsivuillaan joitakin syitä verkkomedioiden suosiolle lasten ja nuorten keskuudessa:

Yhteydenpitomahdollisuus:

Verkkomediat tarjoavat monta eri tapaa olla yhteydessä sekä ennalta solmittujen että uusien tuttavuuksien kanssa. Netistä löytää samanhenkisiä ihmisiä.

Yhteisöllisyys:

Verkkomediat ovat mahdollistaneet yksilöharrastuksien muuttumisen yhteisölliseksi toiminnaksi: Esimerkiksi piirtämiselle ja valokuvaukselle on omat keskustelufooruminsa.

Oppiminen:

Verkkomediat tarjoavat tutkivaa oppimista tukevan oppimisympäristön.

Itseilmaisu:

Verkkomediat tarjoavat lukuisia kanavia jokaiselle itseilmaisun muodolle.

(Mannerheimin Lastensuojeluliitto 2009)

Kaisa Cooganin ja Sonja Kankaan (2001) tekemä tutkimus käsitteli 16-18-vuotiaiden nuorten internet- ja kännykkäkulttuureita. Heidän mukaansa 2000-luvun nuoret käyttävät kulutusteknologiaa pelottomasti ja rutinoituneesti, koska ovat kasvaneet jatkuvasti kehittyvän ja sangen korkeatasoisen teknologian keskellä. Tutkimukseen osallistuneet nuoret korostivat internetiä tiedonhaun ja kommunikaation mahdollistavana hyötyvälineenä viihdekäytön sijaan. (Coogan, Kangas 2001.) Tutkimuksessa kiinnitettiin huomiota myös internetin käytön epäsosiaaliseen leimaan. Epäsosiaalisen leiman internetin käyttöön sen sosiaalisesta funktiosta huolimatta tuo heidän mukaansa voimakas välineellinen mielikuva: Netissä kommunikointi tapahtuu tietokoneen - välineen, kautta, osapuolten ollessa fyysisesti eri tilassa. (Coogan, Kangas 2001, 50.) Nuorten oli helpompi konkretisoida netinkäytön huonoja puolia kuin hyviä, hyväksi nimettiin internetin sosiaalinen luonne, huonoiksi mahdolliset terveyshaitat, kuten mielenterveysongelmat, elämänpiirin kutistuminen ja hartia- sekä selkävaihat. (Coogan, Kangas 2001, 69.)

Vilma Lehtinen tutki Pro Gradu-työssään (2007) verkkoyhteisön ja kuvagallerian IRC-Gallerian merkitystä sen käyttäjien sosiaalisten verkostojen kannalta. Lehtisen mukaan IRC-Gallerian käyttämisessä korostuu jo olemassa olevien verkostojen ylläpitäminen, ja jo muodostuneiden ystävyysuhteiden ja verkostojen merkitys on IRC-Gallerian jäsenyydessä olennaisempaa kuin uusiin ihmisiin tutustuminen. Uusiin ihmisiin tutustuminen ja verkostoituminen tapahtuu IRC-Galleriassa kuitenkin helposti joko ystävien kautta tai kiinnostuksen kohteiden perusteella. (Lehtinen 2007, 89.) Lehtisen tutkimuksen mukaan IRC-Galleriassa pätevät samat sosiaalisen kanssakäymisen lait kuin kasvotusten tapahtuvassa vuorovaikutuksessa. Ihmisiin tutustumisessa ja jo olemassa olevien ihmissuhteiden ylläpitämisessä työskennellään samoin keinoin kuin kasvotustenkin, mutta välineet vain ovat erilaiset. Lehtisen käsityksen mukaan vanhemman sukupolven asenne julkisuutta kohtaan voi olla syynä siihen, että he eivät ymmärrä nuorten tapaa ilmaista itseään ja ihmissuhteitaan julkisesti. (Lehtinen 2007, 91-92.)

Myös Mannerheimin Lastensuojeluliiton vuonna 2007 tekemän nuorten kuvagallerioita koskevan kyselytutkimuksen mukaan suurin osa (33%) vastanneista asetti kanssakäymisen omien kavereiden kanssa parhaaksi ominaisuudeksi galleriasivustolla (MLL 2009).

Lehtisen sekä Mannerheimin lastensuojeluliiton tutkimustulokset eriyvät Cooganin ja Kankaan tutkimustuloksissa ilmenneiden pelkojen, sekä sen yleisen käsityksen kanssa, jossa koetaan

internetin käytön vaikuttavan negatiivisesti jo olemassa oleviin ihmissuhteisiin. On otettava kuitenkin huomioon se, että tutkimusten välillä on ollut huomattava aikaväli niin internetin kuin verkkotutkimuksenkin kehityksessä, jolloin Cooganin ja Kankaan tutkimustuloksista ilmenneet pelot ovat varmasti olleet aiheellisia. Lehtisen tutkimustulosten kohta 'Ihmisiin tutustumisessa ja jo olemassa olevien ihmissuhteiden ylläpitämisessä työskennellään samoin keinoin kuin kasvotustenkin, mutta välineet vain ovat erilaiset' tukee myös verkkovuoro vaikutuksessa toteutuvaa SIP-teoriaa käytännössä.

Aikaisemmin väitin, että internetin käyttö vaikuttaa yhtenä hallintatyökaluna nuorten ystävyysuhteissa. Edellä mainittujen tutkimustulosten perusteella on mielestäni perusteltua väittää myös, että verkkomediat todellakin tukevat nuorten ystävyysuhteita, sillä tutkimuksiin vastanneet nuoret ovat nimenneet juuri omien ystävyysuhteidensa ylläpidon yhdeksi verkkomedioiden parhaaksi ominaisuudeksi.

Kaikki edellä mainitut tutkimukset on tehty alle 20-vuotiaiden nuorten netinkäytöstä. Tutkimushenkilöni ovat 17-21-vuotiaita, jolloin tulosten vertaaminen omiin tutkimushenkilöihini ei välttämättä ole luotettavaa, enemmänkin suuntaa-antavaa. Tutkimusteoriaa kerätessäni en onnistunut kuitenkaan löytämään mitään tutkimustietoa, joka olisi käsitellyt kattavasti pelkästään myöhäisnuorten ystävyysuhteita tai netinkäyttöä.

Saadakseni luotettavaa tutkimustietoa kuvailen ja tulkitson nuoria kehityspsykologian ja sosiologian antaman tiedon valossa. Kehityspsykologinen näkökulma antaa myös vertailukohdan aikaisemmin esittelemilleni tutkimuksille, sillä ne sijoittuvat myöhäisnuoruutta aikaisempaan vaiheeseen.

4.7 Haastateltujen nuorten käyttämät verkkomediat

Näin erityiseen aiheeseen perustuvaan tutkimukseen kuuluu valtavat määrät taustatietoa. Tutkimustuloksia analysoitaessa lukijan on olennaista tietää, mistä puhutaan. Tämän vuoksi ennen tutkimustuloksia käsittelevää osiota esittelen haastattelujen ja internetpäiväkirjojen myötä esiin tulleet tutkimushenkilöiden usein käyttämät verkkomediat, joita he käyttävät juuri ystävyysuhteidensa toteuttamisen ja ylläpidon välineenä. Tällaisia ovat pikaviestiohjelmat IRC ja Windows Live Messenger, kuvagalleria IRC-Galleria, sekä verkostoitumispalvelu Facebook. Vastaavanlaisia verkkomedioita löytyy internetistä valtavat määrät, mutta juuri näitä tiettyjä tutkimushenkilöt käyttivät päiväkirjojen ja haastattelujen perusteella arjessaan. Esittelyt sisältävät perustietoa verkkomediasta ja sen tarkoituksesta, sekä sen ystävyysuhteille tuomat edellytykset.

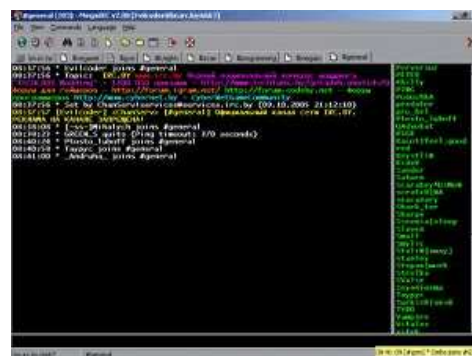
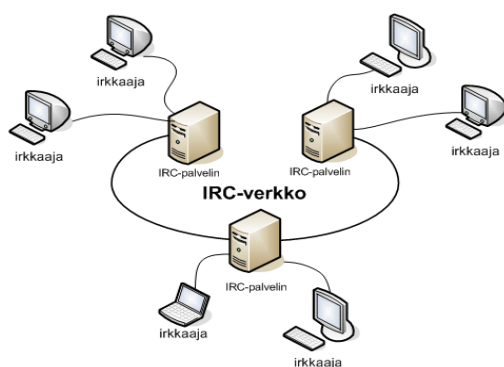
Pikaviestiohjelman (engl. Instant Messenger) avulla voi keskustella chatin tavoin

reaaliaikaisesti, mutta ohjelman avulla on mahdollisuus valita, kenen tai keiden kanssa keskustelea (Tietoturvakoulu 2008). Pikaviestiohjelmien kautta on myös mahdollista jakaa tiedostoja, toisin kuin internetselaimessa toimivien chattien kautta. Keskusteleminen pikaviestiohjelman kautta vaatii ohjelman lataamista koneelle. Tällaisia ohjelmia ovat muun muassa Windows Live Messenger ja erilaiset IRC-asiakasohjelmat. Pikaviestiohjelmiin käytännössä ”kirjaututaan sisään”, jonka jälkeen voidaan olla yhteydessä kaikkiin ohjelmaa samaan aikaan käyttäviin henkilöihin.

Pikaviestiohjelmissä käyttäjästä ei yleensä ole tiedossa muuta kuin käyttäjä- tai lempinimi, joten henkilön tarvitsee keskustelua aloittaessa tietää entuudestaan, ketä käyttäjää hakea. Näin pikaviestiohjelmat ovat enimmäkseen jo ennestään toisensa tuntevien ihmisten kommunikointivälineitä.

4.7.1 Internet Relay Chat (IRC)

IRC, ”Irkki”, on Suomessa vuonna 1988 kehitetty keskustelu ympäristö. Irkin käyttäminen vaatii ilmaisen asiakasohjelman eli IRC-clientin lataamisen koneelle, jonka jälkeen käyttäjä voi ottaa yhteyden palvelimien muodostamaan IRC-verkkoon. Verkkoja on useita, ja sama käyttäjä voi olla yhteydessä useampaan verkkoon yhtä aikaa. Eri verkoissa olevat Irkin käyttäjät, ”irkkaajat” eivät ole yhteydessä toisiinsa. Irkkaajat perustavat verkkoihin kanavia, joissa keskusteleminen tapahtuu. Irkissä esiinnyttään lempinimillä eli nickeillä, eikä samassa verkossa voi olla kahta samannimistä käyttäjää samaan aikaan. Kirjoitettu teksti välittyy enteriä painamalla välittömästi kaikille kanavalla oleville käyttäjille. IRC mahdollistaa myös kahdenkeskeisen keskustelun sekä tiedostojen jakamisen. Käytännössä IRC-kanavia voi verrata kahvilapöytiin, joihin ihmiset voivat tulla ja mennä vapaasti. (IRC-Galleria 2004.)

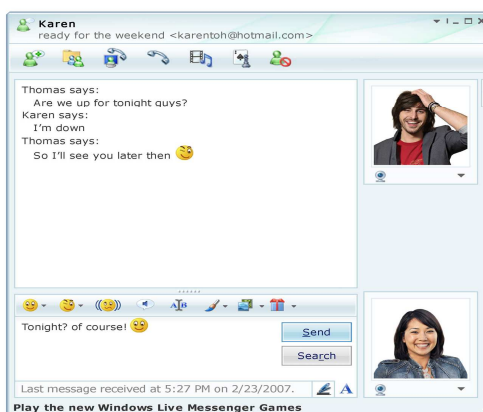
Kaavio 1: IRC-Verkko. Käyttäjät ovat eri palvelimien avulla yhteydessä samaan verkkoon. (Lähde: IRC-Galleria 2004).

Kuva 1: Näkymä IRC-kanavasta. Keskellä on tekstikenttä, oikeassa reunassa käyttäjälista.

4.7.2 Windows Live Messenger

Vuonna 1999 julkaistu MSN Messenger, sittemmin Windows Live Messenger eli "Mese", on Microsoftin kehittämä ja julkaisema pikaviestiohjelma. Messengerin käyttämiseen tarvitaan ilmainen Windows Live ID -tunnus, ja ohjelma on useimmissa Windows-käyttöjärjestelmissä valmiiksi asennettuna. (Microsoft 2009.)

Messengerissä keskusteleminen tapahtuu toisten Windows Live ID -tunnuksen omaavien henkilöiden kanssa, jotka käyttäjä on etsinyt heidän tunnuksensa perusteella. Messengeriin voi lisätä tuttuja käyttäjiä ystävälistalle, jolloin heidät löytää online-tilassa helposti sisään kirjaututtaessa ohjelmaan. Pelkästään tekstipohjaisesta IRC:stä Messenger eroaa siinä, että Messengerillä on mahdollisuus videokeskusteluun webkameran avulla, tai videopuheluun kuulokkeiden ja mikrofoniin sekä webkameran avulla. Messengerissä voi myös jakaa kokonaisia kansioita IRC:n yksittäisten tiedostojen sijaan.

Kuva 2: Näkymä Windows Live Messengerin keskusteluikkunasta. (Lähde: Microsoft 28.8.2009) .

Pikaviestiohjelmat antavat kommunikointiin erilaiset mahdollisuudet ohjelmasta riippuen. Ohjelmien käytön perustana on kuitenkin se, että keskustelun osapuolet ovat paikalla samaan aikaan, jolloin keskustelu on reaaliaikaista. Sekä IRC että Messenger tarjoavat mahdollisuuden sekä ryhmä- että kahdenkeskeiseen keskusteluun, ja keskusteluja voi molemmissa viestimissä olla auki useampi kerrallaan. Esimerkiksi joku voi käydä Mesessä pikaisesti moikkaamassa paikalla olevaa ystäväänsä, kun taas joku voi IRC:ssä keskustella tuntikausia kanavalla kymmenen ihmisen kanssa elämän tarkoituksesta - tai päinvastoin. Keskustelun laatu ja kesto

riippuvat täysin keskustelijoista itsestään. Teknisiä rajoittavia tekijöitä keskustellessa ei ole muita kuin internet-yhteyden vakaus. Jos kuitenkin haetaan mahdollisuutta mahdollisimman "aitoon" keskustelutilanteeseen, antaa Messenger tässä tapauksessa paremmat puitteet kuin IRC videopuhelu- sekä videokeskusteluominaisuuksillaan.

Pikaviestiohjelmat mahdollistavat keskustelun paikasta riippumatta, ainoat vaatimukset ovat tietokoneelle asennettu pikaviestiohjelma ja toimiva internet-yhteys. Sekä Messenger että IRC mahdollistavat siis mannertenvälisen reaaliaikaisen kommunikaation.

4.7.3 IRC-Galleria

(www.irc-galleria.net)

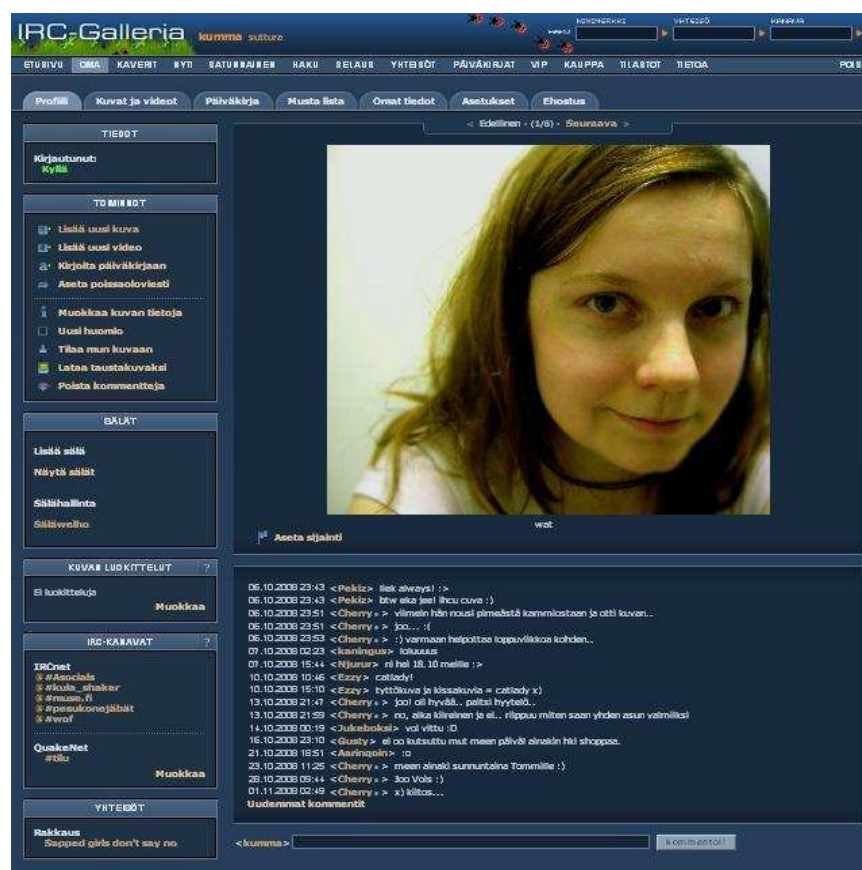
Vuonna 2000 perustettu IRC-Galleria on Suomen käytetyin internetpalvelu. Se perustettiin alun perin antamaan kasvot irkkaajille, mutta on sittemmin laajentunut huomattavasti myös irkkaamattomien ihmisten käyttöön. IRC-Galleriassa käyttäjät voivat laittaa esille kuvia itsestään ja harrastuksistaan, sekä pitää nettipäiväkirjaa eli blogia. IRC-Galleria on nimestään huolimatta käyttäjilleen ensisijaisesti kommunikointiväline: IRC-Galleriassa on helppo löytää samanhenkisiä ihmisiä ja etsiä sekä uusia että vanhoja tuttavuuksia. Käyttäjät voivat kommentoida toistensa kuvia ja päiväkirjamerkintöjä, sekä keskustella niin kutsutuissa yhteisöissä. (IRC-Galleria 2007; IRC-Galleria 2009A.) Kuvien ja yhteisöiden kommentointi ja kommenttien lukeminen vaatii rekisteröitymisen palveluun, mutta kuvien selaaminen on mahdollista myös ulkopuolisille.

IRC-Gallerian ikäraja on 12 vuotta, ja sivuston mukaan yli 60 prosenttia suomalaisista 13-17-vuotiaista nuorista käyttää palvelua päivittäin. Käyttäjiä voi olla samaan aikaan paikalla tuhansia. IRC-Galleriassa on tällä hetkellä yli 500000 käyttäjää, ja suurimman käyttäjäryhmän muodostavat 16-17-vuotiaat. (4.8.2009.) IRC-Gallerian peruskäyttö on ilmaista, mutta palvelussa on myös vapaaehtoisia, maksullisia ominaisuuksia. (IRC-Galleria 2007, IRC-Galleria 2009B.)

Kuvagallerioissa on mahdollista kommunikoida sekä jo ennestään tuttujen että uusien ihmisten kanssa. Lähes kaikki kommunikointi IRC-Galleriassa on julkista muille käyttäjille. IRC-Gallerian tapaiset palvelut ovat edellä mainitusta syystä luonteeltaan pinnallisempia kuin pelkkään keskusteluun perustuvat pikaviestimet. Molemmissa palveluissa on mahdollista lähettää yksityisviestejä toisille käyttäjille, mutta useimmiten kommunikointi kuvagallerioissa perustuu julkisen luonteensa takia tervehtimiseen, kuulumisten vaihtamiseen ja käyttäjäprofiilin sisällön kommentoimiseen.

Kuvagallerioissa kommentoimisen tarkoitus ei ole keskustella reaaliaikaisesti, vaan jättää

tervehdyksensä toiselle käyttäjälle. Kommentoida voi aina riippumatta siitä, onko toinen käyttäjä paikalla tai ei. Keskusteluntapainen kommunikointi on kuitenkin mahdollista esimerkiksi silloin, kun kaksi käyttäjää ovat samaan aikaan paikalla ja he kommentoivat toistensa profiileja vuorotellen. Kuvagallerioita ei ole kuitenkaan tarkoitettu tähän, jolloin keskusteleminen on vaivalloista, ja jonka takia yleensä keskustelutarkoituksessa suositaan edellä mainittuja pikaviestiohjelmiä.

Kuva 3: IRC-Gallerian käyttäjäprofiili. Kuvan alla näkyvät toisten käyttäjien kommentit, vasemmassa laidassa yhteisöt ja muita tietoja käyttäjästä. (Lähde: IRC-Galleria,29.8.2009)

4.7.4 Facebook (www.facebook.com)

Vuonna 2004 perustettu Facebook on löyhästi sanottuna IRC-Gallerian kansainvälinen vastine. Facebookia ei kuitenkaan perustettu alun perin irkkaajien, vaan yliopisto-opiskelijoiden käyttöön. Vaikka Facebookiin voi IRC-Gallerian tavoin lisätä kuvia ja kommentoida niitä, palvelun tarkoituksena on verkostoitua, ei kommentoida toisten kuvia. Facebookissa käyttäjällä on ystävälistä, joka koostuu hänelle tutuista, muista Facebookin käyttäjistä. Käyttäjät voivat päivittää asioita itsestään niin sanotulle ”seinälle”. Päivitykset näkyvät

käyttäjän ystäville, ja nämä voivat kommentoida niitä. Seinällään voi jakaa myös muita mediaa, kuten videoita ja linkkejä, sekä profiiliin voi lisätä erilaisia tietoja itsestään. Facebook on yhteydenpitomahdollisuuden lisäksi siis ikään kuin ilmoitustaulu oman elämän tapahtumista ystäville. Toisin kuin IRC-Galleriassa, täytyy Facebookiin rekisteröityä nähdäkseen toisten profiileja. Facebookissa voi valita myös niin sanotun julkisen tai rajatun profiilin, jolloin ainoastaan käyttäjän ystävät näkevät luodun profiilin.

Palvelun tilastojen mukaan Facebookilla on yli 250 miljoonaa aktiivista käyttäjää ympäri maailman. Päivittäin palvelua käyttää yli 120 miljoonaa ihmistä (Facebook 2009). Facebookin käyttäjäkunnasta 85 prosenttia on yli 18-vuotiaita, ja käyttäjistä kolmannes on 26-65-vuotiaita (18.9.2008). Suurimman käyttäjäryhmän muodostavat 18-25-vuotiaat (InsideFacebook.com 2008) Facebookin käyttö on ilmaista, ja sivusto on käännetty yli viidellekymmenelle kielelle (Facebook 2009).

The image is a screenshot of Mark Zuckerberg's Facebook profile page as it appeared in 2009. At the top, the navigation bar includes 'Home', 'Profile', 'Friends', 'Inbox', and a search bar. The profile header shows 'Mark Zuckerberg' with a status update: 'is playing with some products, on Sunday'. Below this are tabs for 'Wall', 'Info', 'Photos', 'Boxes', 'Notes', and 'Video'. A central section titled 'What are you doing right now?' has a 'Post' button. The main feed displays several posts from 'Today' and 'Yesterday', including a note about a breakfast with President Musharraf, a donation to 'Save Darfur', and a link to a NYTimes.com article about the movie 'Wall-E'. The left sidebar contains 'Information' (Facebook, Harvard Alum, San Francisco, CA, born May 14, 1984), 'Friends' (698 friends), and 'Posted Items' (3 of 19 items). The right sidebar features advertisements for '100 Million Active Users' and 'Work at Facebook'. The footer includes copyright information and various utility links.

Kuva 4: Facebookin luoja Mark Zuckerbergin Facebook-profiili. Sivun keskellä näkyy seinä, vasemmassa laidassa tietoja käyttäjästä ja tämän ystävistä. (Lähde: Facebook, 28.8.2009).

4.8 Verkkomediat ja ystävyys

Ystävyyttä ajatellen verkkomedioissa on omat hyvät ja huonot puolensa. Ystävyyttä on helppo pitää yllä ja ystäviin saa helposti yhteyden pitkienkin matkojen päästä. Uusiin ihmisiin voi tutustua kuvagallerioissa pelkästään kommentoimalla heidän kuvaansa, ja jos kommentti jääkin ilman vastausta, voi asian jättää sikseen. Sekä vastaanottaminen että torjuminen voivat olla internetin välityksellä helpompia kuin kasvotusten.

Kommunikoinnin helppous voi kuitenkin olla myös kaksiteräinen miekka. Jos ystäviin saa helposti yhteyden internetin kautta, ja vieläpä lukemattoman moneen yhtä aikaa, miksi lähteä merta edemmäs kalaan? Internetissä on myös helppo esiintyä kenenä tahansa, kuvista huolimatta. Internetin kuvalliset palvelut kuten IRC-Galleria ja Facebook eivät voi valvoa käyttäjiensä henkilöllisyyttä. Jokainen voi ladata palveluihin millaisia kuvia tahansa, ja väittää olevansa kuvassa esiintyvä henkilö. Sekä IRC-Galleriassa että Facebookissa asiaa helpottamaan on luotu ilmiantaminen, eräänlainen omavalvonta. Palveluiden käyttäjät voivat ilmiantaa toisia käyttäjiä, jotka esiintyvät perustellusti väärällä identiteetillä tai esittävät lain tai hyvän maun vastaisia kuvia. Pelkästään tekstiin perustuvissa foorumeilla ja blogeilla samanlainen valvonta on tekstipohjaisuudesta johtuen miltei mahdotonta, eikä pikaviestiohjelmissa valvontaa ole lainkaan.

5 TUTKIMUSTULOKSET

Tutkimustulokset perustuvat teemahaastatteluista ja osittain myös internetpäiväkirjoista saatuihin tietoihin. Esittelen saamani samansuuntaiset tulokset niputettuna yhteen, mutta koska jokaisen haastattelemani nuorten vastaukset perustuvat heidän omaan, subjektiiviseen todellisuuteensa, mainitsen aina erikseen eroavaisuudet mielipiteissä ja kokemuksissa.

5.1 Haastateltujen nuorten näkökulmia ystävydestä

Kysellessäni nuorilta ystävydestä ja sen määritelmästä, antoivat he kaikki samansuuntaisia vastauksia: Ystävyys on nuorten mukaan yhdessä olemista ja tekemistä. Heidän mukaansa ystävyteen kuuluu tärkeänä osana vastavuoroinen yhteydenpito sekä toisen tukeminen ja auttaminen, erityisesti vaikeina aikoina. Olennaista ystävydessä on heidän mukaansa myös se, että toisen kanssa viihtyy. Ystävyysperuspilari on nuorten mukaan luottamus. Luottamukseen kuuluu muun muassa se, että voi kertoa toiselle henkilökohtaisia asioitaan ilman pelkoa asioiden leviämisestä.

Keskustelu siitä, mitä ystävyys ei ole, ja se, mitä siihen ei kuulu, jäivät haastatteluissa vähemmälle. Hyvän ystävän ominaisuuksien pohtiminen raotti kuitenkin kahden nuoren mielipidettä siitä, millainen ei ole hyvä ystävä. Erään nuoren mukaan ystävyys ei kuulu ainakaan turhista asioista valittaminen. Toinen kertoi, ettei hyväksi ystäväksi voi sanoa henkilöä, jonka kanssa ei viihdy:

“No tietysti pääasia on et sen seurassa niinku viihtyy. Et ei tuu mitään kiusallista fiilistä, eikä tunnu et on pakotettu olemaan sen tyyppin kanssa, niinku hengaillee.”

“Kiusallinen fiilis” syntyy hänen mukaansa kiusallisista hiljaisuuksista.

Nuoret kuvailivat itseään ystävinä seuraavin termein: Luotettava, hauska, hyvä kuuntelija, hyvä antamaan neuvoja, vastuuntuntoinen, huono pitämään yhteyttä ja sellainen, jonka kanssa voi huoletta myös tapella. Mielenkiintoista kuvailuissa on se, että nuori, joka kuvaili itseään huonoksi yhteydenpitäjäksi, käytti internetpäiväkirjojen vertailun mukaan verkossa enemmän aikaa ystävyysuhteidensa hoitoon, kuin muut.

Jokainen nuori koki ystävät tärkeiksi. Syitä ystävien olemassaolon tärkeyteen olivat yksinäisyyden karkotus, tuen saaminen silloin kun itsellä on vaikeaa, ja tunne siitä, että on joku, johon voi luottaa. Jokainen nuori myös koki omaavansa tällä hetkellä tarpeeksi ystäviä. Eräs nuori kiteytti asian näin:

“No periaattees mul on vaan kaks sellasta tosi hyvää ystävää ja mä olen ihan tyytyväinen siihen lukuun. Ne on oikeestaan tosi hyviä ystäviä ja ne merkitsee mulle tosi paljon, ei mulla oo ainakaan semmosta niinkun et määrä ratkasis tai semmosta.”

Ystävän ja kaverin määritelmät kuitenkin jakoivat nuorten mielipiteitä: Kahden nuoren mukaan ystävyydellä ja kaveruudella on eroa. Heidän mukaansa ystävä on henkilö, joka on kaveria läheisempi ja luotettavampi - ihminen, johon ollaan kaveria enemmän yhteydessä. Ystävään voi heidän mukaansa luottaa aina. Toisten kahden tutkimushenkilöiden mukaan ystävä ja kaveri tarkoittivat samaa asiaa, kaveri on heidän käsityksensä mukaan lähinnä vain slangisana ystävälle. Yhden nuoren mukaan ystäviä ei voi koskaan olla liikaa, kun taas kavereita voi. “Liikaa” määrittyy sen seikan mukaan, että kun kavereita on niin paljon, ei kaikkiin ehdi pitämään yhteyttä vaikka haluaisikin.

Yksikään nuorista ei ole luonut ystävyysuhteita verkkomedioiden avulla. Yksi nuorista kuitenkin oli IRC-Gallerian kautta tutustunut henkilöön, jota nykyään tervehtii netin ulkopuolellakin. Hän ei kuitenkaan kuvailut suhdetta ystävyudeksi vaan enemmänkin tuttavuudeksi, ja ystävyuden ja tuttavuuden erolla oli hänen mukaansa tässä tapauksessa

merkitystä. Jokainen nuori korostikin kasvokkain näkemisen merkitystä ja kokemusta erityisesti tutustumistilanteessa: Nuoret sanoivat luottavansa siihen, mitä näkevät. Fakta siitä, että verkossa kuka tahansa voi esittää ketä tahansa toi epäluuloja verkkomedioiden kautta tutustumiseen.

K: Onko mielestäsi helpompaa tutustua uusiin ihmisiin kasvokkain vai netissä?

V1: No kasvotusten varmaan, se on aina silleen et kuitenkin jos puhuis netissä, niin sit jos tapaa kasvotusten, siin on taas semmonen kynnyks minkä läpi täytyy päästä. Että loppujen lopuks kasvotusten se on helpompaa, kun siinä käy suoraan sen kaiken läpi.

V2: “ - - mä oon vähän niinku, miten sanois, mul on vähän niinku vaikeuksia netissä sillai sosialisoida ihmisten kanssa, et mä en usko et... Tai siis mä uskon et se liittyy ehk siihen et niinku et mä en nää niit ihmisiä niinku sellasina mitä ne nyt oikeesti on, vaan kuka vaan voi olla kuka tahansa, et mulle se on ollu aina helpompaa niinku ihan oikeessa fyysisessä maailmassa tutustua ihmisiin.”

Vain yhdellä nuorista oli verkossa nettittu, jonka hän oli tavannut verkossa ja johon piti ainoastaan verkon kautta yhteyttä. Osa taas kertoi, että heillä oli nuorempana samanlaisia nettittuja muutamia, mutta nykyään heidän sosiaalinen kanssakäymisensä verkossa on vuorovaikutusta jo ennestään tuttujen ihmisten kanssa.

K: “Onko sinulla sellaisia pelkästään nettikavereita, keihin olet tutustunut ja keitä tapaat vain siellä verkossa?”

V: “Vaan yks.”

K: “Yksi?”

V: “Joku amerikkalainen.”

K: “Joo. Ja olet tutustunut siihen...?”

V: “Joo netin kautta vaan. En oo koskaan tavannut oikeesti.”

K: “ - - voit miettiä nyt, että mitä eroa on siinä, että kun on tällainen verkkokaveri ja sitten tosielämän kaveri.”

V: “No ehkä tuntee tosielämän kaverit paremmin, niinku persoonallisuudet ja tämmöset, kun on ollu niiden kaa paljon tekemisissä tosielämässä ja tietää miten ne käyttäytyy. Netissähan kuka tahansa voi esittää mitä on, jokainen ei nyt oo ihan oma ittensä kuitenkaan. Tietää millainen tosielämän kaveri on oikeessa elämässä, se ei vaan esitä jotain eri ihmistä kuin se on.”

Jo aikaisemmin luotuja ystävyysuhteita ylläpidettiin verkkomedioiden kautta aktiivisesti. Käytännössä nuorten kaikki verkkomedioiden kautta toteuttamat ystävyysuhteet perustuivat

heille jo aikaisemmin tuttujen henkilöiden kanssa kommunikointiin. Yksi nuorista kertoi internetin olevan ainoa paikka tavata tiettyjä ystäviään heidän kaukaisen asuinpaikkansa tai orastavan nettiriippuvuutensa takia.

Verkkomedioiden käyttö ystävyysuhteiden ylläpitämisessä oli monipuolista. Jokainen nuori käytti useampaa kuin yhtä verkkomediaa yhteydenpitoon ystäviensä kanssa. Yhteydenpidossa verkkomedia valittiin ajan, paikan ja kommunikaation laadun tarpeen mukaan. Osa nuorista oli myös ehdottomasti jonkun tietyn median käyttäjiä, kun taas toisaalta eivät pitäneet toisesta. Esimerkiksi yksi nuori kertoi mesettävänsä usein, mutta kertoi samalla, että pitää kuvagallerioita ja niiden ideaa turhana.

Nuoret käyttivät verkkomedioita ystäviensä kanssa keskustelemiseen, kuulumisten vaihtamiseen, heidän kanssaan pelaamiseen ja tulevista tapaamisista sopimiseen. Keskusteleminen Mesessä oli ehdottomasti suosituin tapa pitää yhteyttä ystäviin. Yksi nuorista kertoi verkossa tapahtuvien, ystävien kanssa käytyjen keskusteluidensa painottuvan verkkomedioihin, kuten eri peleihin ja sivustoihin liittyviin asioihin. Loput kertoivat, että he keskustelevat verkossa ystäviensä kanssa aivan samoista asioista kuin kasvotustenkin, ehkä vain hieman eri tavalla.

Verkossa keskustelu on nuorten mukaan rönsyilevää, jolloin aihe ja keskustelun rytmitys voivat vaihdella nopeastikin. Yksi nuorista koki itseilmaisun ja tunnetilojen välittämisen olevan valitettavan suppeaa verkkomedioiden kautta tapahtuvassa keskustelussa, hymiöistä huolimatta. Aktiivisesta verkkomedioiden käytöstä ja ystävyysuhteiden toteuttamisesta huolimatta kaikki nuoret kokivat kasvokkaisen vuorovaikutuksen tärkeämmäksi, miellyttävämmäksi ja läheisemmäksi kuin verkossa tapahtuvan vuorovaikutuksen.

Haastatteluissa nuoret toivat esille myös sen näkökulman, että vaikka he itse kokivat kasvokkaisen vuorovaikutuksen olevan ehdottomasti tärkeämpää kuin verkkomedioiden kautta tapahtuva vuorovaikutus, voivat asiat muilla nuorilla asia olla toisin:

K: "Haluaisitko vielä sanoa jotain, mitä voin tuoda opinnäytetyössäni esille kasvattajille?"

V: "Oikeestaan se asia vaan, että sitä niin kauheesti pitäis rajoittaa ja tuomita sitä niinku netinkäyttöä sosiaalisten suhteiden hoitoon, koska joillekin se on tosiaan ihan hirveen vaikeeta puhua niinkun naamatusten. Et se on aina parempi et sul on sentään netissä kavereita, kuin et sul ei ole niitä ollenkaan. Et sitä ei pitäis tuomita silleen et 'ku toi ei ikinä mee mihinkään' ja 'se ei nää niitä ikinä' ja tällee, se voi olla vaa ujo ja et pitäis ottaa huomioon niinku yksilölliset erot siinä ennen kun alkaa tuomita sitä netinkäyttöä."

Nuoret kokivat verkkomediat yhteen ääneen hyödyllisiksi, mutta eivät välttämättömiksi

ystävyyssuhteidensa ylläpidossa. Jokainen kertoi verkkomedioiden helpottavan yhteydenpitoa ystäviinsä, mutta toisaalta myös kännykän ajavan saman asian. Verkkomediat ovat heidän mukaansa yksi yhteydenpitoväline muiden joukossa. Yhden nuoren kertomasta tuli esiin kuitenkin myös se, että verkkomedioiden käyttäminen säästää puhelinlaskussa, ja pitkän puhelun asemesta on järkevämpää jutella esimerkiksi Mesessä. Lisäksi jos joskus väsyttää, saa yhteyden ystäviin helposti ilman, että tarvitsee lähteä ulos.

5.2 Verkkomedioiden käyttö

Internetpäiväkirjan tarkoitus oli materiaalin ja tiedonhankinnan lisäksi toimia epäsuorana itsetutkiskelun välineenä nuorille. En ohjeistanut nuoria missään vaiheessa pohtimaan netinkäyttöään, vaan laittamaan vain tarkasti ylös, millä sivustoilla he käyvät ja milloin. Haastattelutilanteessa kuitenkin kysyin, kokivatko nuoret päiväkirjan pidon hyödylliseksi, tai oppivatko he itsestään päiväkirjaa pitämällä jotain uutta. Kaikki päiväkirjan täyttäneet vastasivat, että internetpäiväkirjan pitäminen oli hyödyllistä ja opetti itsestä jotain uutta. Kaksi nuorta vastasivat, että vasta päiväkirjaansa selaamalla he huomasivat, kuinka paljon he todellisuudessa viettävät aikaa internetissä. Yksi kertoi huomanneensa, että viettää aikaa internetissä vähemmän kuin luuli.

K: "Saitko jotain uutta tietoa itsestäsi internetpäiväkirjaa pitämällä?"

V: "Kyllä se vähäsen, huomasin että oon enemmän kuin ajattelinkaan netissä."

K: "Ajjaa, herättikö se jotain ajatuksia?"

V: "Ei sinänsä."

K: "Onko se hyvä tai huono asia, vai onko se vaan, että sen ei tarvitse olla hyvä tai huono asia?"

V: "Niin kai, ei hyvä eikä huono."

K: "Koska se(internet) on vaan se yksi väline muiden joukossa?"

V: "Niin."

Olen jakanut tutkielman ja tutkimustulosten jäsentämisen helpottamiseksi verkkomediat kolmeen kategoriaan käyttötarkoituksen mukaan: Sosiaalisiin suhteisiin, tiedonhakuun ja viihdekäyttöön. Käsittelin internetpäiväkirjoista saadun materiaalin ja kyselin haastattelutilanteessa verkkomedioista näiden kategorioiden mukaan. Seuraavassa taulukossa näkyvät nuorten internetpäiväkirjoihin merkityt verkkomediat jaettuna kategorioihin. Tutkimustulosten käsittely ja analyysi kohdistuu kuitenkin vain sosiaalisten suhteiden käyttökategoriaan.

	Viihde	Sosiaaliset suhteet	Tiedonhaku
Verkkomedia	-Foorumit -Blogit -Videosivustot -Nettipelit -Tiedostonjakoon tarkoitettut sivustot	-Sähköpostipalvelut -Kuvagalleriat -Pikaviestiohjelmat -Verkostoitumispalvelut	-Kirjastopalvelut -KELA -Pankkipalvelut -TV-ohjelmatiedot -Liikennepalvelut -Wikipedia -Google

Taulukko 1: Internetpäiväkirjoista esiin tulleet verkkomediat käyttötarkoituksen mukaan kategorisoituina.

Verkkomedioiden kategorisoiminen käyttötarkoituksen mukaan ei välttämättä ole niin yksiselitteistä, kuin taulukko 1 antaa ymmärtää. Lukuisat taulukossa olevat verkkomediat voivat täyttää useamman käyttökategorian kriteerit. Esimerkiksi Viihde -kategoriaan kuuluva "Foorumit" tarkoittaa internetissä olevia keskustelualueita. Foorumeilla voi keskustella itseään kiinnostavista asioista ei-reaaliajassa ja luoda sosiaalisia kontakteja, mutta eri foorumeilta löytyy myös tietoa liittyen esimerkiksi eri harrastuksiin. Foorumeita voi lukea myös pelkästään viihdemielessä, jolloin tämä yksi verkkomedia voi täyttää kaikkien kategorioiden kriteerit. Olen jakanut taulukossa olevat verkkomediat eri kategorioihin tutkimushenkilöiltä saatujen selvennysten mukaan. Esimerkiksi foorumit olen rajannut viihdekäyttöön siksi, että eri foorumeita selanneet nuoret sanoivat lukeneensa foorumeita pelkästään viihdetarkoituksessa.

5.3 Internetissä vietetty aika

Internetpäiväkirjaa täyttäneet kolme nuorta merkitsivät viikon ajan ylös, mitä verkkomedioita käyttivät, ja mihin aikaan vuorokaudesta. Jokaisen päivän loppuun merkittiin myös päivän aikana yhteensä internetissä vietetty aika. Viikon yhteenlaskettu internetin käyttöaika oli alimmillaan 9h 30min viikossa, kun taas parhaimmillaan 41h. Keskiarvoa päivittäiselle internetissä vietetylle ajalle en laskenut, sillä tulos olisi ollut harhaanjohtava näin pienen otoksen ja aikojen suuren vaihtelevuuden vuoksi. Päiväkirjat kuitenkin osoittavat jo viikoittain internetissä vietetystä ajasta, kuinka yksilöllistä internetin käyttö on.

Nuoret kuvailivat netinkäyttöään huomattavista tuntimääristä huolimatta pelkästään ajanvietteeksi. Yksikään nuorista ei sanonut olevansa riippuvainen internet-yhteydestä, mutta viettävänsä paljon aikaa netissä sen vuoksi, kun ei ole muutakaan tekemistä.

K: "Käytätkö mielestäsi paljon vai vähän konetta?"

V1: "Paljon. Sanotaan vaik niin, et jos ei oo mitään muuta tekemistä tai ohjelmaa päivässä, niin voi mennä koko päivä siinä, kun pääsee kotiin."

K: "Koetko että se on hyvä tai huono asia, vai niin että asiaa ei tarvitse luokitella hyväksi tai huonoksi?"

V1: "No riippuu ihmisestä, et jos se on sellainen et sen on pakko olla siinä niin se on sitten huono asia, mut mul on ehkä sillee et ku mul ei oo parempaa tekemistä."

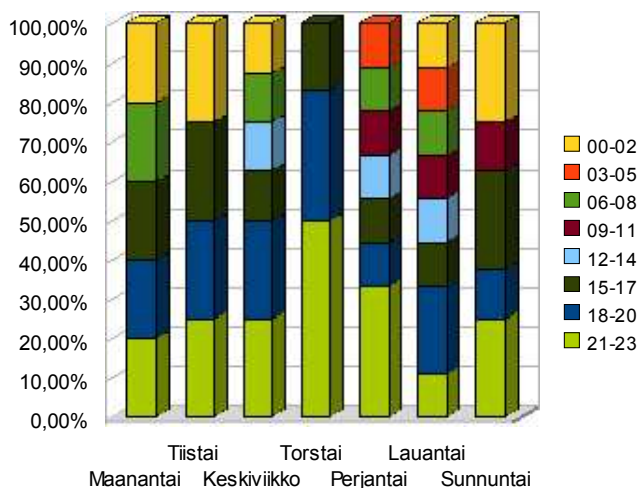
V2: "No ihan silleen kohtalaisen normaalisti, et en käytä sen vertaa et se niinku menis mun elämän päälle jotenki et mul ei ois mitään muuta elämää. Mut ei se oo sellastakaan et pari minsaa käyn jotain laskuja maksamassa. Ihan sellasta et sillon kun ei oikeestaan oo muuta tekemistä niin sillon on koneella."

Nuorten internetin käyttö jakautui heidän omasta mielestään näin: Kaksi nuorista vastasi käyttävänsä verkkomedioita eniten viihdekäyttöön, yksi sosiaalisiin suhteisiin ja yksi tiedonhakuun. Nuorten päiväkirjamerkinnot tukivat heidän sanojaan, mutta yhteistä kategorioiden välistä käytön keskiarvoa en päiväkirjoista pystynyt laskemaan, sillä niistä kävi ilmi vain se, millä sivustoilla ja kuinka monta kertaa on käyty päivän aikana, ei se, kuinka kauan aikaa kullakin sivustolla on kerrallaan vietetty. Jos keskiarvo laskettaisiin pelkistä sivustomerkinnöistä ottamatta niissä vietettyä aikaa huomioon, päiväkirjojen mukaan kolme nuorista käyttivät internetissä vietetystä ajastaan neljäsosan sosiaalisten suhteidensa ylläpitoon.

Seuraavalla sivulla on kolmen nuoren täyttämien internetpäiväkirjojen tietojen perusteella tehty kaavio siitä, minä viikonpäivänä ja mihin kellonaikaan nuoret viettivät aikaa internetissä. Kaaviosta ei käy ilmi, kuinka paljon aikaa internetissä on vietetty kerrallaan, vaan minä kellonaikoina internetissä oleskelu on ollut suosituinta. Kaavio on tehty yhdistämällä kaikista internetpäiväkirjoista saatu tieto yhdeksi taulukoksi, ja taulukon tiedoista on laskettu kellonaikojen prosentuaalinen osuus koko viikonpäivän internetissä vietetystä ajasta (arvopisteet ks. Liite 8).

Kaaviosta selviää, että riippumatta viikonpäivästä ilta-aika on ollut kaikista suosituinta aikaa internetissä oleskeluun. Arkipäivisin kello 09-15 välillä internetissä olo on ollut vähäistä, sillä nuoret ovat olleet pajalla työharjoittelussaan. Luultavasti samasta syystä internetissä oleilu yöaikaan on toteutunut ainoastaan viikonloppuna, perjantaina ja lauantaina. Koko viikon kello 21-23 välinen suosio voi johtua siitä, että siihen aikaan illasta ei välttämättä oleilla enää ulkona kavereiden kanssa, varsinkaan viikolla. Lauantaina kello 21-23 välinen internetissä

vietetty aika on ehkä juuri tästä syystä vähäisempää kuin muina viikonpäivinä, sillä lauantaina on mahdollista viettää aikaa ulkona myöhempään kuin viikolla.

Kaavio 2: Internetissä vietetty aika vuorokauden ja kellonajan mukaan. (n=3)

6 ANALYYSI

Opinnäytetyön analyysi- ja tulkintaosa on sekä induktiivista, että abduktiivista päättelyä, sillä vaikka analyysi perustuu tutkittavien subjektiivisiin kokemuksiin, käsittelen niitä analyysiosassa myös aiemmin esiteltyjen teorioiden valossa. (Hirsjärvi, Hurme 2001, 136.)

Opinnäytetyön tutkimusongelmana oli selvittää, miten verkkomediat tukevat nuorten ystävyysuhteiden ylläpitoa. Vastausta haettiin kolmella tarkentavalla kysymyksellä: Mitä ystävyysuhteet ovat ja mikä on niille ominaista, millaisia mahdollisuuksia verkkomediat luovat ystävyysuhteille, sekä millaiset ystävyysuhteisiin kuuluvat tarpeet tyydyttyvät verkkomedioiden kautta tapahtuvassa vuorovaikutuksessa, ja miten nämä tarpeet tyydyttyvät.

6.1 Tulkinta

Tutkimustulosten mukaan nuoret määrittävät ystävän ja ystävyden eri tavoin. Tässä tapauksessa puolet tutkimukseen osallistuneista nuorista kokivat ystävyden ja kaveruuden olevan eri asioita, kun taas toinen puoli piti niitä yhtäläisinä. Ystävyden ja kaveruuden eroa selitettiin läheisyyden asteella, joka määrittyi paljolti luottamuksen ja kiintymyksen mukaan. Ystävydessä läheisyys koetaan heidän mukaansa voimakkaampana kuin kaverisuhteessa. Ystävyden ja kaveruuden samankaltaisuutta selitettiin taas sillä, ettei näitä ole tarvetta

erotella.

Ystävyys ja kavereiden määrätelmällä voi näiden nuorten keskuudessa olla yhtäläisyyksiä ihmissuhteiden määrään. Nuoret, jotka sanoivat ihmissuhteidensa lukumäärän olevan suhteellisen pieni, eivät kokeneet tarvetta erotella ystäviä ja kavereita. Nuoret, jotka taas esittivät lukumäärän korkeammaksi, kokivat tarpeen luokitella läheisimmät ihmiset ystäviksi ja muut kavereiksi. Ystävän ja ystävyys kriteerit nuoret kokivat yhtäläisinä.

Tutkimustulosten perusteella verkkomediat luovat mahdollisuuksia ystävyys suhteiden ylläpitämiselle tarjoamalla monipuolisia kanavia ja välineitä vuorovaikutukselle ja yhteydenpidolle, ajasta ja paikasta riippumatta. Monipuolisuus antaa käyttäjälle mahdollisuuden valita mieleisensä viestimistä ja kasvattaa positiivista käyttäjäkokemusta - näin tutkimukseen osallistuneet nuoretkin olivat tehneet: Jos jokin verkkomedia ei tuntunut viestimiseen omalta, sitä ei käytetty. Olennaista on se, että vaikka omat ystävät käyttäisivätkin verkkomediaa jota ei itse käytä, se ei ole rajoittava tekijä verkon kautta tapahtuvassa vuorovaikutuksessa - siinä tapauksessa tietyn ystävän kanssa voi kommunikoida toisen verkkomedian kautta. Verkkomediat tarjoavat nuorten kertoman mukaan siis välineen, jonka kautta jokainen voi toteuttaa viestimisen tarvetta omalla tavallaan.

Internetpäiväkirjojen ja haastattelujen perusteella tutkimushenkilöt käyttävät verkkomediaa monipuolisesti kaikissa arkeensa liittyvissä asioissa. Internetissä oleilu voi olla tarkoituksenmukaista, tavoitteellista toimintaa esimerkiksi etsiskellessä tietoa tai keskustellessa ystävien kanssa, tai sitten se voi olla tarkoituksetonta, päämäärätöntä selailua, kun ei ole parempaakaan tekemistä. Tämä pätee myös ystävyys suhteiden ylläpitoon verkkomedioiden avulla. Monipuolisten välineiden ohella verkkomediat tarjoavat nuorten kokemusten perusteella mahdollisuuden hyvin eritasoiseen vuorovaikutukseen ystävien kanssa. Taso ja syvyys voivat vaihdella moikkaamisesta pitkiinkin keskusteluihin, kyse on ainoastaan yksilön senhetkisestä vuorovaikutuksen tarpeesta. Monipuolisuudesta huolimatta verkkomediat nähtiin pelkästään välineenä pitää yhteyttä ystäviin, eikä verkkomediaa koettu erityisen tärkeiksi ystävyys suhteiden ylläpidossa, hyödyllisiksi kylläkin. Nuoret korostivat kasvokkaisten tapaamisten merkitystä ystäviensä kanssa, olivat verkkomediat kuinka hyödyllisiä tahansa.

Tulkintani mukaan nuoret kokevat ystävyys suhteidensa ylläpidossa verkon ja kasvokkain tapahtuvan vuorovaikutuksen tärkeimpinä eroina tunnetilojen välittymisen ja nonverbaalisen viestinnän puutteen tuottaman erilaisen kokemuksen. Vaikka ystävien kanssa keskustellaan samoista asioista kuin verkossa, eivät tunne ja tilanne ole samanlaisia, kuin jos keskustelu tapahtuisi kasvotusten. Uskon, että nuorten kuvaama keskusteleminen 'aivan samoista asioista kuin kasvotusten, mutta hieman eri tavalla' viittaa verkkomedioiden kautta käydyn

keskustelun rönsyilevyyteen ja erilaiseen rytmitykseen kuin kasvotusten, mutta myös välineen aiheuttamaan nonverbaalisen viestinnän puutteeseen, sekä hymiöihin ja muuhun merkkieleen.

Verkkomedioilla näyttäisi olevan siis sängen tehtäväkeskeinen rooli näiden nuorten ystävyysuhteiden ylläpidossa. Tehtäväkeskeisyydestä huolimatta nuoret toivat esille myös sen, että heidän ystävyysuhteisiin kuuluvat tarpeensa, kuten viestin välittyminen, uskoutuminen, yhdessä oleminen ja hauskanpito toteutuvat enimmäkseen myös verkkomedioiden välityksellä. Tunne vuorovaikutustilanteesta vain on erilainen. Ystävyysuhteisiin kuuluvat tarpeet eivät siis heidän mukaansa tyydyty samalla tavalla verkkomedioiden kautta kuin kasvotusten, mutta on kuitenkin tilannekohtaista, tekeekö se vuorovaikutuksesta emotionaalisesti köyhää tai ”huonompaa”.

Media Richness-teorian mukaan välineen käyttö määräytyy sen rikkauden perusteella, joten voisiko Mesen käytön suosion takana olla näiden nuorten tapauksessa juuri videokeskustelu- ja videopuhelumahdollisuuksien tuoma nonverbaalisen viestinnän rikkaus, joka puuttuu pelkästään tekstipohjaisesta viestinnästä?

Aikaisemmin esittelemäni vähentyneiden sosiaalisten vihjeiden mallin mukaan sosiaalisten vihjeiden vähyys johtaa vapautuneempaan käyttäytymiseen internetissä (Matikainen 2006, 180-181). Tutkimustulosten perusteella tämä voi hyvinkin pitää paikkansa, ja vuorovaikutustilanteessa vastaanottavan osapuolen rooli on nuorten mukaan juuri tästä syystä skeptinen. Tutkimustulosten mukaan nuoret tiedostavat, että internet antaa muille ihmisille mahdollisuuden esiintyä erilaisina kuin he oikeasti ovat, ja ottavat tämän huomioon ollessaan vuorovaikutuksessa tuntemattomien ihmisten kanssa. Uskon, että juuri tästä syystä uusiin ihmisiin tutustuminen verkkomedioiden kautta on ollut heillä vähäistä.

6.2 Kuluttajanäkökulma

Tulosten mukaan ystävyysuhteiden ylläpidon lisäksi verkkomedioiden hyötynä on se, että niiden avulla voi pitää yhteyttä fyysisesti kaukana oleviin ystäviin, mutta myös se, että netin käyttäminen säästää niin kuluissa kuin omassa jaksamisessakin. Verkon ääreltä voi olla samanaikaisesti yhteydessä lukuisiin ystäviin, pelkän kuukausimaksun hinnalla. Tällaisten hyötyjen esiin tuleminen on merkki nuorten tavasta ajatella internetiä myös kuluttamisen näkökulmasta: Verkossa asioiminen ja vuorovaikutus ovat sekä ekologisesti että taloudellisesti tehokkaita, jos verrataan internetin käyttöä esimerkiksi puhelinlaskuihin ja linja-auto-, tai junamatkoihin. Verkkomediat antavat mahdollisuuden siis mahdollisimman tehokkaalle ystävyysuhteiden toteuttamiselle. Tehokkuuteen perustuva ajattelu ei kuitenkaan tutkimustulosten perusteella ole vaikuttanut vallitsevasti tutkimukseen osallistuneisiin

nuoriin, sillä kaikesta tehokkuudesta ja hyödystä huolimatta he korostavat kasvokkaisen vuorovaikutuksen merkitystä. Ystävyysuhteet ovat siis näiden nuorten tapauksessa pääosin aineellisiin tekijöihin vaikuttavien hyötyseikkojen punnitsemisen ulkopuolella.

6.3 Kehityopsykologisia näkemyksiä

Tutkimustietoa myöhäisnuorten verkkokäyttäytymisestä ei löydy juuri lainkaan. Vertaamalla kuitenkin kehityopsykologista näkökulmaa tutkimustuloksiin voidaan nähdä tiettyjä yhtäläisyyksiä näiden nuorten verkkomedioiden käytössä:

Verkkomedioiden käyttö ystävyysuhteiden ylläpidossa perustui tutkittavilla nuorilla ainoastaan jo aikaisemmin luotuihin ystävyysuhteisiin, ja verkkomedioiden merkityksenä oli olla yhteydenpitoväline ystävästen välillä. Viitaten edellä mainittuun kehityopsykologiseen näkemykseen siitä, että ystävyyden kannalta myöhäisnuoruus tarkoittaa ihmissuhteiden muuttumista entistä pysyvimmiksi ja syvemmiksi, tukee tutkimukseen osallistuneiden nuorten verkkomedioiden käyttö tätä näkemystä. Nuoret perustelivat itse skeptistä asennettaan uusiin ihmisiin tutustumisesta verkkomedioiden kautta sillä, että he luottavat ainoastaan siihen, mitä näkevät. Se ei kuitenkaan selitä sitä, miksi osa nuorista oli nuorempana tutustunut uusiin ihmisiin verkkomedioiden kautta, mutta eivät enää.

Tutkimuksessa nuorten käyttämien verkkomedioiden suosiota niiden julkisesta asenteesta huolimatta voi mielestäni selittää Eriksonin nuoruuden kriisivaiheen subjektiivisen ja objektiivisen identiteetin tasapainottelulla. Kuvien ottaminen itsestä ja niiden esille laittaminen kuvagallerioihin auttaa hahmottamaan vastausta kysymyksiin ”mitä minä olen?”, ja varsinkin, ”mitä muut minusta ajattelevat?”. Kuvagallerioissa palautetta saadaan avoimesti sekä tutuilta että tuntemattomilta. Reaaliaikaisuus myös muussa verkkomedioiden kautta käytävässä vuorovaikutuksessa, esimerkiksi IRC:ssä, antaa mahdollisuuden välittömälle palautteelle niin käyttäytymisestä kuin mielipiteistäkin. Muut käyttäjät antavat vertailukohdan omalle itselle.

Tutkimustulokset ovat samansuuntaisia aikaisemmin esitettyjen Mannerheimin Lastensuojeluliiton (2009), sekä Lehtisen (2007) tutkimustulosten kanssa, joiden mukaan jo olemassa olevien ihmissuhteiden toteuttaminen on nuorten verkkomedioiden käytössä pääosassa. Opinnäytetyöhön osallistuneet nuoret esittivät myös samansuuntaisia kokemuksia verkkomedioiden hyödyistä, mitä Mannerheimin Lastensuojeluliitto esitteli internetin käytön suosion syyksi. Aikaisemmista tutkimuksista käy ilmi se, että internetistä ja sen käytöstä on perustellusti tullut nuorten elämässä keskeinen työkalu. Internetin käytön suosio ja arkisuus saavat pohtimaan, ovatko rekisteröityminen kuvagallerioihin ja verkostoitumispalveluihin, mesettäminen ja irkkaaminen nykyään niin tavanomaisia nuorten keskuudessa, että sitä

voitaisiin sanoa jo sijoittautumiseksi osaksi yhteiskuntaa?

7 LUOTETTAVUUDEN ARVIOINTI

7.1 Reliabiliteetti ja validiteetti

Olen opinnäytetyössäni tutkinut, miten verkkomediat tukevat nuorten ystävyysuhteita tuomalla esille neljän nuoren kokemuksia. Olen tulkinut nuorten kokemuksia kehityspsykologian avulla, sekä verraten niitä aikaisempiin verkkotutkimuksiin. Koska tutkimustuloksia ei voida, eikä ole tarkoituskaan fenomenologisen lähtökohdan vuoksi yleistää, liittyä opinnäytetyöni luotettavuuden arviointi tutkimusaineiston hankintaan ja tutkimusmenetelmiin, sekä tutkimustulosten esittämiseen.

Reliabiliteetti tarkoittaa tutkimuksen luotettavuutta ja validiteetti pätevyyttä. Näiden kahden avulla arvioidaan, kuinka luotettavaa tietoa tutkimuksesta saadaan. Reliabiliteetti rakentuu metodin, ajallisuuden ja johdonmukaisten tulosten esittämisen mukaan, ja toimii pohjana validiteetille. Validiteetilla on tarkoituksena osoittaa, että on tutkittu asiaa, mitä on ollut tarkoituskin tutkia. (Allianssi ry 2009; Saaranen-Kauppinen, Puusniekka 2006C; Silverman 2005, 210, 214.)

Aineiston hankinnassa tutkimuksen reliabiliteettia korostavat oikeanlaisesti valitut tutkimusmenetelmät. Olen aiemmin perustellut Hirsjärven ja Hurmeen (2001) sekä Puurosen (1997) teksteihin perustuen, miksi olen valinnut juuri teemahaastattelun menetelmäksi tämän opinnäytetyön tekemiseen.

Haastattelutilanteet toteutettiin nuorille tutussa ympäristössä, pajatalolla heidän pajapäivänsä aikana. Tutkijana käsitykseni oli, että tutussa ympäristössä nuorten olisi helppo olla haastateltavina, mutta jälkepäin pohdin, oliko haastatteluympäristö kuitenkin paras mahdollinen, sillä haastatteluympäristö oli sama kuin heidän työskentely-ympäristönsä. Luotettavuuden arvioinnin näkökulmasta on pohdittava sitäkin mahdollisuutta, että olisivatko nuoret voineet olla vielä avoimempia, tai olisivatko vastaukset olleet peräti erilaisia vapaammassa, ei niin arkisessa ja vahvasti työskentelyyn liittyvässä ympäristössä.

Haastatteluaineiston luotettavuuteen vaikuttavat erityisen paljon haastattelukysymykset, joiden tulee olla tarkoituksenmukaisia siihen nähden, mitä halutaan tietää. Ystävyden määrittely toi nuorilta melko ideaalisia vastauksia, joten ystävyteen liittyviä tarkentavia kysymyksiä olisin voinut esittää enemmän tai eri tavalla. Esimerkiksi kysymyksen ”Millainen olet itse ystävänä?” olisin voinut esittää ”Miten muut kuvailisivat sinua ystävänä?”, tai kysymyksen ”Millainen on hyvä ystävä?” sijaan olisin voinut kysyä ”Millaisia ominaisuuksia on

hyvällä ystävällä?”. En tietenkään voi sanoa, etteivätkö nuorten kertomat asiat ystävydestä pitäisi paikkaansa, tai että vastaukset eivät olisi luotettavia, mutta esimerkiksi Saaranen-Kauppinen ja Puusniekan mukaan haastatteluissa aiheista saatetaan antaa osittain yleisesti hyväksyttäviä tai stereotyyppisiä vastauksia (Saaranen-Kauppinen, Puusniekka 2006C). Haastattelutilanteessa vastausten mahdollinen stereotyyppisyys tai perustuminen yleisesti hyväksytyihin tapoihin ei siis johdu nuorista itsestään, vaan omasta kokemattomuudestani haastattelijana ja kysymysten laatijana. Tästä syystä haastatteluaineiston validioimiseksi olen analyysiosassa pohtinut, mitkä asiat voivat vaikuttaa annettujen vastausten taustalla.

Haastattelukysymysten tarkoituksena ei ole tuottaa ennalta-arvattavia vastauksia. Varsinkin teemahaastattelussa on olennaista, että kysymyksen esittämistapa ei vaikuttaisi vastaukseen (Saaranen-Kauppinen, Puusniekka 2006C.) Tutkimustulokset todistavat ainakin osittain, etteivät haastattelukysymykset tai niiden esittämistapa ole vaikuttaneet vastauksiin, sillä niiden mukaan nuorten kokemukset verkkomedioiden merkityksestä ystävyys-suhteidensa ylläpidossa eivät vastaa täysin hypoteesiani, jonka mukaan verkkomediat tukevat nuorten ystävyys-suhteita, mutta myös koettaisiin keskeiseksi välineeksi ystävyys-suhteiden ylläpidossa.

Luotettavuuden kannalta on tärkeää sijoittaa tutkimustulokset tutkimusajankohdan kontekstiin niin yhteiskunnallisesti kuin nuorten oman elämänvaiheenkin mukaan. Jos tutkimus uusittaisiin esimerkiksi vuoden päästä, voisivat tutkittavien mielipiteet, ja näin myös tutkimustulokset olla täysin erilaisia. Ei voida myöskään olettaa, että vastaavanlainen tutkimus toisesta neljän henkilön tutkimusryhmästä tuottaisi samanlaisia tuloksia, sillä tämä opinnäytetyö on pureutunut juuri näiden neljän nuoren kokemuksiin.

Johdonmukaisia tuloksia tukevat yhteneväisyydet internetpäiväkirjojen ja haastatteluvastauksien sisällössä. Tulosten raportoinnissa olen pyrkinyt tuomaan nuorten kokemuksia ja mielipiteitä esille suorilla lainauksilla, ja olen myös pyrkinyt tuomaan suoria lainauksia esiin tasapuolisesti jokaiselta haastatellulta nuorelta, jolloin myös lukijalla on mahdollisuus arvioida tutkimustulosten tulkinnan pätevyyttä. Tutkimusaineistosta jäi lopulta puuttumaan kuitenkin yksi internetpäiväkirja. Vaikka haastattelutilanteessa internetpäiväkirjasta ja siihen liittyvistä asioista keskusteltiin täydentävästi internetpäiväkirjan palauttamatta jättäneen nuoren kanssa, opinnäytetyön raportointiin tämä vaikutti sillä tavalla, etten voinut esitellä alun perin suunnittelemani määrällisiä luokitteluja päiväkirja-aineistosta. Määrälliset luokittelut olisivat olleet kuitenkin toissijaisia verraten haastatteluista saatuun tietoon, enkä usko että tutkimustulokseni tai tulkintani muuttuisivat, jos saisin päiväkirjan käsiini esimerkiksi nyt.

7.2 Tutkimusetiikka

Tutkijana eettisenä velvollisuutenani on esittää tietoa, joka on niin varmaa ja todennettua kuin mahdollista (Hirsjärvi, Hurme 2001, 20). Kun reliabiliteettia ja validiteettia on arvioitu, tulee huomio siirtää muuhun tutkimusetiikkaan. Ihmisiin kohdistuvan tutkimuksen tekeminen vaatii aina hyvän tutkimuskäytännön noudattamista, ja tutkimusprosessin etiikka voidaan jakaa kolmeen luokkaan tutkimusaiheen, aineistonkeruun ja raportoinnin mukaan (Saaranen-Kauppinen, Puusniekka 2006A). Tämän kappaleen tarkoituksena on esittää ja arvioida, toteutuivatko hyvä tutkimuskäytäntö ja siihen liittyvät toimenpiteet tutkimusprosessin aikana.

Aineistonkeruussa hyvään tutkimuskäytäntöön kuuluva tutkittavien ihmisarvon kunnioitus tulee selvimminkin esiin (Saaranen-Kauppinen, Puusniekka 2006B). Hankkiessani osallistujia opinnäytetyöhöni koin erittäin tärkeäksi korostaa osallistumisen vapaaehtoisuutta. Vapaaehtoisuuden korostaminen voi vähentää mahdollisia opinnäytetyöhön osallistumisen suorituspaineita esimerkiksi haastattelun suhteen, ja antaa vapauden irtisanoutua tutkittavan asemasta milloin tahansa. Myös turvallisuuden ja luottamuksen tunne on tutkimussuhteessa tärkeä. Olen siltä määrin onnekas, että olin saanut rakentaa luottamussuhteen nuorten välille jo ennen opinnäytetyön aloittamista. On tärkeää, että nuoret voivat luottaa siihen, että heitä ja heidän mielipiteitään sekä näkökulmiaan kohdellaan tulosten käsittelyssä ja raportoinnissa luottamuksellisesti sekä inhimillisesti.

Yksi opinnäytetyöhön osallistuva nuori oli alaikäinen, joten ennen tutkimusaineiston keruuta oli hankittava myös vanhemman suostumus tutkimukseen osallistumisesta (ks. Liite 4). Vantaan kaupungin kanssa yhteistyössä tehtävät opinnäytetyöt vaativat tutkimusluvan, jonka myöntää Vantaan kaupungin sivistystoimi. Tämä opinnäytetyö on toteutettu seuraamalla prosessia, jossa aineiston keruu on aloitettu vasta tutkimuslupahakemuksen perusteella myönnetyn tutkimusluvan jälkeen (ks. Liite 2). Opinnäytetyössäni verkkomedioiden esittelyosiossa käytetyt kuvat on julkaistu sivustojen ylläpitäjien luvalla. Facebookin ja Windows Live Messengerin esittelyissä on käytetty Facebookin ja Microsoftin itse julkaisemia kuvia, jotka on annettu lehdistön vapaaseen käyttöön. IRC-Galleriaan otin lupa-asioissa yhteyttä sähköpostitse (ks. Liite 3). Näin ollen tekijänoikeusasiat ovat opinnäytetyön sisältämien kuvien kannalta kunnossa.

Ihmisarvon kunnioitus, luotettavuus ja luottamuksellisuus ovat olleet tärkeitä tekijöitä koko opinnäytetyöprosessin ajan tutkijan ja tutkittavien välisessä suhteessa. Olen pitänyt kiinni tutkimushenkilöille sanomistani asioista niin anonymiteetin kuin vapaaehtoisuudenkin suhteen. Yksi esimerkki luotettavuudesta ja tutkittavien kunnioituksesta on se, etten vaatinut internetpäiväkirjaa palauttamatta jättänyttä nuorta täyttämään ja palauttamaan päiväkirjaa,

vaan pyrin sopeutumaan tilanteeseen ja paikkaamaan päiväkirjan puuttumista haastattelussa. Olin luvannut, että osallistuminen on vapaaehtoista, ja että tutkimuksesta voi vetäytyä missä vaiheessa tahansa, joten minulla ei olisi edes ollut oikeutta vaatia päiväkirjan palauttamista. Jälkeenpäin sain sellaisen käsityksen, että tutkittava potee hienoista syyllisyyttä päiväkirjan palauttamatta jättämisestä, ja syyllisyyden tunteita lievitin korostamalla tutkittavalle, että opinnäytetyöni valmistuminen ja sen luotettavuus ei todennäköisesti ole yhdestä internetpäiväkirjasta kiinni.

Osallistujia hankkiessani huomasin, kuinka tärkeää itselleni oli osoittaa kiitollisuutta nuorille heidän osallistumisestaan ja kiinnostuksestaan. Kiitollisuus ei liity pelkästään siihen, että he auttoivat minua selviytymään työstäni, vaan myös siihen, että he voivat osallistumisellaan auttaa luomaan uutta tietoa tutkimusongelmasta, ja näin ehkä myös parantaa muiden nuorten näkökulmien ja mielipiteiden asemaa. Kiitollisuuden osoittamisen asema on ollut tutkimusetiikassa mielestäni kovin vähäinen, ja sitä pitäisi mielestäni korostaa enemmän myös kirjallisuudessa. Kiitollisuuden osoittaminen antaa varmasti tutkittavalle kokemuksen siitä, että hänen näkemyksensä ovat olleet kiinnostavia ja arvokkaita. Pyrin osoittamaan kiitollisuutta tutkittaville nuorille koko opinnäytetyöprosessin ajan ja korostin, että prosessiin osallistuminen on saamista joutumisen sijaan.

7.3 Oman tutkimusetiikan pohdinta

Itselläni suurin tutkimuseettisen pohdinnan aihe liittyi tutkijana olemiseen ja tutkimuksen tekemiseen aiheesta, josta minulla on vahvat ennakkokäsitykset- ja oletukset. Tutkijana minun piti pyrkiä heijastamaan tutkittavien maailmaa, ei omaani. Kokonaisvaltainen objektiivisuus ei tietenkään tutkimusta tehdessä ole mahdollista, sillä tutkimus on aina arvosidonnaista (Hirsjärvi, Hurme 2001, 18), mutta pidin kuitenkin tärkeimpänä eettisenä voimavaranani sitä, että tiedostin tämän asian ja pystyin näin ollen ottamaan sen huomioon opinnäytetyötä tehdessäni. Olen lopulta käynyt koko opinnäytetyön kirjoittamisprosessin ajan läpi pohdintaa ja taistelua omaa alitajuntaani vastaan siitä, miten tarkastelen ja analysoin tutkimustuloksia. Asiaa ovat monimutkaistaneet harrastuneisuuteeni liittyen vahvat ennakkokäsitykset ja omat kokemukseni opinnäytetyön aiheesta. Tarkastellessani analyysiosaa jouduin jopa kirjoittamaan verkkomedioiden tärkeyttä kuvaavia tulkintoja uudestaan, kun tajusin niiden palvelevan enemmän omia näkemyksiäni, kuin nuorten kokemuksia. Ilmeisesti koska koen verkkomediat tärkeiksi omassa elämässäni, hain aineistosta huomaamattani verkkomedioiden tärkeyttä korostavia näkemyksiä ja mielipiteitä, vaikka nuoret olivat selkeästi ilmaisseet, etteivät koe verkkomedioita kovinkaan tärkeinä tai merkityksellisinä.

Oman tutkimusetiikan pohdintaa sai aikaan myös alaikäisen tutkittavan lupa osallistua opinnäytetyön tekemiseen: Kun pyysin kotona näytettävää, huoltajan allekirjoittamaan

lupalappua takaisin, kertoi nuori unohtaneensa sen kotiin, mutta myös, että lapussa kuitenkin on hänen huoltajansa allekirjoitus. Uskoin tämän ja haastattelin nuorta huolimatta siitä, etten ollut nähnyt huoltajan allekirjoitusta. Sain huoltajan allekirjoittaman lupalapun kuitenkin jälkepäin, jolloin ongelma luvasta oli ratkaistu. Lupa-asia unohtui haastatteluiden ja raportin kirjoittamisen tiimellyksessä tyystin, ja vasta tutkimusetiikkaa pohtiessani muistin, että en koskaan ollut nähnyt allekirjoitettua lupalappua. Ennen kuin sain allekirjoitetun lupalapun käsiini pohdin, täytyykö minun jättää yhden nuoren haastattelu ja kokemukset kokonaan pois lähes valmiista opinnäytetyöstäni. Vaikka luotin täysin tutkimushenkilöni ja siihen, että lupa oli olemassa, ja tutkimushenkilön anonymiteettikin oli taattu, en välttämättä olisi pystynyt näillä seikoilla perustelemaan nuoren kokemusten mukaan ottamista tutkimukseen, kun lupa puuttui. Tietojen julkaiseminen ilman huoltajan lupaa olisi ollut hyvän tutkimuskäytännön vastaista.

Alun perin tutkimustuloksissani ja analyysiosassa esitin myös joitakin tuloksia sukupuolten välisten kokemusten ja näkökulmien erojen ja yhtäläisyyksien mukaan. Päätin lopulta kuitenkin poistaa tuloksista ja analyysistä kaikki viittaukset tutkimukseen osallistuneiden nuorten sukupuoliin, sillä opinnäytetyöni tarkoituksena ei ollut vertailla sukupuolten välisiä eroja, vaan pelkästään kuvata ja tulkita nuorten kokemuksia ja näkökulmia. Raportoinnissa anonymiteetti takaa tasa-arvon mielipiteiden ja näkökulmien välillä, ja mielestäni sukupuoliviittausten puuttuessa tutkimushenkilöiden anonymiteetti on pitävämpi, kuin jos viittaukset olisivat pysyneet tekstissä.

Olen opinnäytetyöni raportissa esitellyt ja perustellut tutkimusmenetelmäni käyttöä, sekä pohtinut menetelmien ja tulosten luotettavuutta ja pätevyyttä. Olen hankkinut tutkimuksen tekemiseen vaadittavat luvat, sekä kiinnittänyt huomiota myös siihen, että noudatan tutkimuseettisiä ohjeita. Erityisesti olen kiinnittänyt huomiota siihen, kuinka teen tutkimusta aiheesta, josta minulla on vahvat ennakkokäsitykset. Näiden seikkojen perusteella opinnäytetyöni tekoprosessin ja raportoinnin voi sanoa noudattavan hyvää tutkimuskäytäntöä.

8 JOHTOPÄÄTÖKSET

Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää, miten verkkomediat tukevat nuorten ystävyysuhteiden ylläpitoa. Vastausta varten neljälle nuorelle annettiin tehtäväksi pitää viikon ajan internetpäiväkirjaa, jonka jälkeen heitä haastateltiin teemahaastattelulla. Vastausta haettiin kolmella tarkentavalla kysymyksellä: Mitä ystävyysuhteet ovat ja mikä on niille ominaista, millaisia mahdollisuuksia verkkomediat luovat ystävyysuhteille, sekä millaiset ystävyysuhteisiin kuuluvat tarpeet tyydyttyvät verkkomedioiden kautta tapahtuvassa vuorovaikutuksessa, ja miten nämä tarpeet tyydyttyvät.

Edellä esitetyn valossa ystävyysuhteet ovat ja merkitsevät nuorille eri asioita. Kaikki tutkimukseen osallistuneet nuoret pitivät ystävyysuhteita tärkeinä, mutta esimerkiksi käsitteet ”ystävä” ja ”kaveri” merkitsivät eri henkilöille eri asioita - käsitteiden eroa ja yhtäläisyyksiä selitettiin läheisyyden asteen avulla. Ystävyiden ja ystävän kriteerit nuoret kokivat yhtäläisinä: Ystävyys on yhdessä olemista ja tekemistä, vastavuoroista erilaisten tarpeiden, kuten läheisyyden ja luottamuksen tunteen tyydyttämistä, sekä tuen ja avun antamista. Ystävydessä olennaista oli nuorten mukaan myös toisen kanssa viihtyminen.

Verkkomediat luovat näiden nuorten ystävyysuhteille mahdollisuuksia lähinnä yhteydenpitovälineenä. Monipuoliset, erilaisiin viestintätekniikoihin perustuvat välineet antavat jokaiselle mahdollisuuden viestiä ja kommunikoida omalla tavallaan, ajasta ja paikasta riippumatta. Vaikka verkkomediat luovat myös edellytykset tutustua uusiin ihmisiin hyvinkin helposti, perustui nuorten verkkomedioiden kautta tapahtuva vuorovaikutus ainoastaan jo olemassa olevien ystävyysuhteiden ylläpitoon. Verkkomediat luovat mahdollisuuden niin hyvin pinnalliseen kuin syväänkin vuorovaikutukseen, riippuen kuitenkin välineestä sekä keskustelijoiden viestimisen tarpeesta.

Verkkomedioilla oli näiden nuorten keskuudessa sangen tehtäväkeskeinen rooli ystävyysuhteiden ylläpidossa. Ystävyteen kuuluvat tarpeet eivät nuorten mukaan tyydytty samalla tavalla verkkovuorovaikutuksen kautta kuin kasvokkain, mutta se ei automaattisesti tee vuorovaikutuksesta ”huonompaa”, vaan on tilannekohtaista, kuinka vuorovaikutustilanne verkossa koetaan. Ystävyteen kuuluvat tarpeet, kuten yhdessä tekeminen ja oleminen, viihtyminen ja läheisyys toteutuivat siis jollain asteella myös verkkovuorovaikutuksen kautta. Kasvokkainen vuorovaikutustilanne ja verkkovuorovaikutus koettiin tunteiltaan ja dynaamisuudeltaan erilaisiksi verkon merkkikielestä ja sosiaalisista vihjeistä huolimatta, jonka takia nuoret korostivatkin kasvokkaisen vuorovaikutuksen merkitystä ystävyysuhteissaan.

Nuoret kokivat yhteen ääneen verkkomediat hyödyllisiksi välineiksi ystävyysuhteidensa ylläpidossa niiden kätevyyden ja kokonaisvaltaisen taloudellisuuden takia, mutta eivät pitäneet niitä erityisen tärkeinä. Nuorten mukaan ystävyysuhteita pystyttäisiin pitämään aivan yhtä hyvin yllä ilman internetiäkin. Verkkomediat ovat nuorten mukaan vain yksi yhteydenpitoväline muiden joukossa. Verkkomediat siis tukevat nuorten ystävyysuhteita olemalla yhteydenpitoväline ystäväysten välillä ja mahdollistamalla eritasoisen viestinnän.

9 LOPUKSI

Vaikka ammattikorkeakouluopiskelija on opinnäytetyötä kirjoittaessaan tutkijan sijaan lähtökohtaisesti kehittäjä, vaatii kehittämistyö aina myös tutkimuspohjaa. Kun tekee opinnäytetyötä aiheesta, jonka tutkimustieto on rajauksesta johtuen kovin vähäistä, on kehittämistyön edellytyksenä mielestäni ehdottomasti asian tutkiminen ensin, kehittämistyö lopullisena päämääränä. Vaikka olenkin opinnäytetyössäni lähinnä tutkinut ja pyrkinyt selvittämään asioita, vaikuttaa opinnäytetyöni taustalla tarkoitus avata ennakkoluuloja tietämystä lisäämällä, ja näin kehittää kasvattajien suhtautumistapoja sekä toimintaa.

Vaikka korkeakoulutasolla korostetaan työelämän kumppanuutta opinnäytetyön tekemisessä, jäi yhteistyö Vantaan kaupungin nuorten työpajojen kanssa sille tasolle, että he soivat opinnäytetyölle mahdollisuuden toteutua. Työpajat tarjosivat opinnäytetyötä varten niin tutkittavat nuoret, kuin tilat sekä välineetkin. Vaikka kiinteää, prosessinomaista yhteistyötä ei opinnäytetyötä tehdessä ollutkaan, vastalahjana opinnäytetyön tekemisen mahdollistamiselle haluan tuoda esille vaihtoehtoista näkökulmaa ja pohdintaa siitä, millaista nuorten internetin käyttö on. Toivon, että opinnäytetyöni voi avata uusia näkökulmia kasvattajille nuorten ja internetin suhteesta, ja siitä, mitä merkitystä internetillä ja verkkomedioilla voi olla.

Internetin hyvien puolien esiintuominen ystävyiden kautta oli tietoinen valinta, sillä halusin opinnäytetyölläni perustella, ettei internet välineellisyydestä ja rajoitetusta nonverbaalisesta viestinnästä huolimatta ole tunteeton paikka. Ystävyysuhteiden ylläpito internetin kautta ei varmaankaan olisi yhtä aktiivista kuin edellä on tullut ilmi, jos internet olisi täysin tunteeton ja koettaisiin kaiken lisäksi vielä epätodelliseksi. On täysin ymmärrettävää, että niin nuoret kuin vanhemmatkin käyttävät ystävyysuhteidensa ja muidenkin sosiaalisten suhteidensa ylläpitämisen välineenä kaikkea sitä, mitä on tarjolla.

Huoli siitä, että nuoret hukkaavat elämänsä ja ovat jatkuvassa vaarassa internetin ääressä näyttää ainakin näiden nuorten kohdalla olevan täysin turha. Tutkimukseen osallistuneet nuoret pitivät kasvokkaisia kohtaamisia ystävien kanssa suuressa arvossa, ja tiedostivat internetissä tuntemattomien kanssa kommunikoinnin esiintuomat vaarat. Kuten Coogan ja Kangaskin esittivät, ovat nuoret kasvaneet jatkuvasti kehittyvän ja korkeatasoisen teknologian keskellä, joka on edesauttanut nuorten kasvamista rutinoituneiksi, tässä tapauksessa, internetin käyttäjiksi.

Asenne, jonka mukaan nuoret ovat taitavia ja valveutuneita netinkäyttäjiä saattaa kuitenkin olla aivan yhtä vahingollinen kuin se, että internetiä pidetään turmelevana ja epätodellisena. Huomaan aika-ajoin itsekkin rutinoituneena netinkäyttäjänä sortuvani internetin hyviä puolia

tukevaan ja korostavaan ajattelutapaan, vaikka sosiaalialan ammattilaisena ja kasvatustyössä minun tulisi katsoa asiaa mahdollisimman neutraalisti ja tapauskohtaisesti. Kasvattajien tehtävänä olisi mielestäni vahvojen ennakkokäsitysten sijaan tutustua ja tutkia nuorten internetin käyttöä tarkemmin, ruohonjuuritasolla - kuten tässä opinnäytetyössä. Kuten edellä tuli jo ilmi, ei tuntien oleskelu koneella ole välttämättä merkki riippuvaisuudesta, ja vaikka tutkimukseen osallistuneiden nuorten internetin käyttö olikin valveutunutta, muistuttivat he itsekkin, etteivät asiat kaikilla nuorilla suinkaan ole samoin. Nuorten internetin käyttö on yksilöllistä, ja ainoastaan tutustumalla sekä verkkomedioihin että niiden käyttötarkoituksiin, ja nuoriin sekä heidän käyttötottumuksiinsa voidaan arvioida, millaista kunkin nuoren internetin käyttö on.

Mediaskoopin kaltaiset, nuorten omista tarpeista liikkeelle lähteneet toiminnat esittää kasvattajille internetin todellista luonnetta ovat erittäin arvokas tapa tutustuttaa kasvattajat nuorten internetin käyttöön. Mediakasvatuksen sisällyttäminen äidinkielen opetukseen on jo nuoria ajatellen aloitettu, mutta kasvattajia varten Mediaskoopin kaltainen toiminta saisi kehittyä vielä laajemmaksi, jotta kasvattajilla, oli instituutio mikä tahansa, olisi todenmukainen kuva siitä, mitä nuoret internetissä tekevät, ja mikä tärkeintä, miksi tekevät.

Opinnäytetyöni on pintaraapaisu, esittely siitä, mitä muutama nuori ajattelee ystävyden olevan, sekä mitä verkkomediat heidän ystävyssuhteidensa ylläpidossa merkitsevät. Ystävyden, sekä muiden sosiaalisten suhteiden ja yhteisöjen toimintaa ja merkityksiä verkossa tullaan varmasti tutkimaan vielä jatkossa, kun CMC kehittyy vielä toimijanäkökulmaisemmaksi. Jatkoa ajatellen jäin ajattelemaan seikkaa, joka tuli esiin uusiin ihmisiin tutustumisessa verkkomedioiden kautta: Osa nuorista sanoi aiemmin hankkineensa nettituttavia verkkomedioiden kautta, mutta ei kuitenkaan enää. Haastattelemanuoret elivät myöhäisnuoruutta ja olivat rutinoituneita netinkäyttäjiä. Olisiko mahdollista, että nettituttavien haaliminen ja muihin tutustuminen verkkomedioiden kautta on aiempi vaihe joko ikäkausiin liittyvässä internetin käytössä, tai tietyssä vaiheessa matkalla kohti rutinoitunutta ja valveutunutta internetin käyttöä? Asiaa voitaisiin tutkia tekemällä opinnäytetyötäni vastaava tutkimus eri-ikäisten nuorten internetin käytöstä ja vertaamalla tuloksia keskenään.

Internetpäiväkirjojen laajemmalla käytöllä voitaisiin saada nuoret pohtimaan enemmän myös omaa netinkäyttöään. Koulussa tai muussa kasvatustilanteessa täytettävät päiväkirjat voisivat toimia samanlaisena epäsuorana itsetutkiskelun ja -arvioinnin välineenä nuorille kuin opinnäytetyössä toteuttamani. Nimettömänä palautettavat päiväkirjat voisivat toimia aikaisen intervention välineenä kasvattajille, tai niitä voitaisiin arvioida ja niistä voitaisiin keskustella yhdessä ryhmänä nuorten ja aikuisten kanssa. Vaihtoehtoisesti voitaisiin käyttää kasvatustarkoitukseen tehtyjä, ennalta täytettyjä päiväkirjoja, joita nuoret saisivat yhdessä

analysoida ja arvioida.

Nuorten rutinoitunut tapa viestiä ja toimia internetin kautta on vain yksi esimerkki siitä, kuinka normaalit, arkipäivän toiminnot ovat siirtyneet jo ainakin osittain verkkoon. Yhteiskunnallisesti internet luo uusia mahdollisuuksia, sosiaalialaa unohtamatta. Ihmisten on helppo ja nopea asioida verkossa, täyttää hakemuksia, lähettää sähköpostia sekä tuoda mielipiteensä esiin. Välineelliselle ja kylmälle mielikuvalle annetaan vaihtoehto, kun vanhat palvelut pidetään verkkoasioinnin rinnalla. Nuoria ajatellen on edellä mainittuja verkkomedioita, mutta myös nuorisotiloja, yhteisöjä ja kysymyspalstoja liittyen kaikkiin asioihin nuorten elämässä. Internet on tällä hetkellä erinomainen ja vieläpä käytännöllinen kanava saada yhteys nuoriin. Tottahan palvelut kohdentavat toimintansa ja mainontansa juuri sinne, missä nuoret viettävät aikaansa. Miksei myös sosiaalialan ammattilaisuus voisi haarautua verkkoon, kun asiakkuus on siellä jo?

LÄHTEET

Painetut lähteet

Aaltonen, M; Ojanen, T; Vihunen, R; Vilen, M. 2003. Nuoren aika. WSOY, Porvoo: 99-102.

Aula, P; Matikainen, J; Villi, M. 2006. Verkko yhteiskunnallisena tilana. Teoksesta Verkko viestintäkirja. Aula, P; Matikainen, J; Villi, M. (toim.) Yliopistopaino, Helsinki: 12, 17.

Himberg, L; Jauhiainen, R. 1998. Suhteita - minä, me ja muut. WSOY, Porvoo: 57, 59, 207.

Himberg, L; Laakso, J; Peltola, R; Näätänen, R; Vidjeskog, J. 2002. Kehittyvä ihminen. Psykologia 2. WS Bookwell Oy, Porvoo: 98, 109.

Hirsjärvi, S; Hurme, H. 2001. Tutkimushaastattelu. Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Gaudeamus, Helsinki: 11, 18, 20, 22, 28, 32, 39, 47-48, 67, 136, 138.

Matikainen, J. 2006. Vuorovaikutus ja sosiaalisuus verkossa. Teoksesta Verkko viestintäkirja. Aula, P; Matikainen, J; Villi, M. (toim.) Yliopistopaino, Helsinki: 177, 180-185.

Metsämuuronen, J. (toim.) 2006. Laadullisen tutkimuksen käsikirja. Gummerus kirjapaino oy, Jyväskylä: 134, 156-157, 165.

Paunonen, U. 2004. Tapaustutkimus aikuisten virtuaalisista seurusteluyhteisöistä. Teoksesta Digirakkaus. Paunonen, U; Suominen, J. (toim.) Kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen laitoksen julkaisuja 2. Turun yliopisto, Pori: 35.

Puuronen, V. 1999. Johdatus nuorisotutkimukseen. Vastapaino, Tampere: 9.

Salmivalli, C. 2005. Kaverien kanssa - vertaissuhteet ja sosiaalinen kehitys. Otavan kirjapaino oy, Keuruu: 35-36, 42, 87, 106, 109.

Silverman, D. 2005. Doing qualitative research. SAGE Publications: 210, 214.

Suominen, J. 1999. Mentaalihistoriallinen katsaus digitaalisuuteen. Teoksesta Johdatus digitaaliseen kulttuuriin. Järvinen, A; Mäyrä, I. (toim.) Tammerpaino Oy, Tampere: 7.

Villi, M. 2006. Mediakonvergenssi ja verkkoviestintä. Teoksesta Verkko viestintäkirja. Aula, P; Matikainen, J; Villi, M. (toim.) Yliopistopaino, Helsinki: 101.

Painamattomat lähteet

Jaakkola, M. 2009. Missä kaikki on? Keinoja nuorten tavoittamiseen internetissä. Luento. 8.5.2009.

Laurea-ammattikorkeakoulu. 2009. Yleistä ideaa Luotaimesta. [Powerpoint-dokumentti]. Viitattu 6.9.2009.

Verkkolähteet

Coogan, K; Kangas, S. 2001. Nuoret ja kommunikaatioakrobatia. 16-18-vuotiaiden kännykk- ja internetkulttuurit. Nuorisotutkimusverkosto ja Elisa Communications. (Elisa tutkimuskeskus, raportti nro. 158.) [PDF-dokumentti]. Viitattu 9.5.2009.
http://www.nuorisotutkimusseura.fi/tiedoston_katsominen-php?dok_id=84

Facebook. 2009. Statistics. [WWW-dokumentti]. Viitattu 29.8.2009.

<http://www.facebook.com/press/info.php?statistics>

Heinonen, U. 2008. Sähköinen yhteisöllisyys. Kokemuksia vapaa-ajan ja koulutuksen yhteisöistä verkossa. Akateeminen väitöskirja. Kulttuurintuotannon ja maisematutkimuksen laitoksen julkaisuja XIV, Pori. [PDF-dokumentti]. Viitattu 29.8.2009.
<https://oa.doria.fi/bitstream/handle/10024/3980/diss2008heinonen.pdf?sequence=1>: 12,17.

Helsingin Sanomat. 2009. Kieltenopettajat ovat jumiutuneet sanomalehtien käyttäjiksi. [WWW-dokumentti]. Viitattu 10.8.2009.
<http://www.hs.fi/kotimaa/artikkeli/Kieltenopettajat+ovat+jumiutuneet+sanomalehtien+k%C3%A4ytt%C3%A4jiksi/1135248225550>

IRC-Galleria. 2004. IRC-opas, pitkä oppimäärä. [WWW-dokumentti]. Viitattu 28.8.2009.
<http://irc-galleria.net/irc-opas.html>

IRC-Galleria. 2007. Tietoja IRC-Gallerian käyttäjien vanhemmille. [WWW-dokumentti]. Päivitetty 2.4.2007. Viitattu 28.8.2009. <http://irc-galleria.net/parentsinfo.php>

IRC-Galleria. 2009A. IRC-Galleria. [WWW-dokumentti]. Viitattu 29.8.2009. <http://irc-galleria.net/index.php>

IRC-Galleria. 2009B. Ikäjakama. [WWW-dokumentti]. Viitattu 29.8.2009. <http://irc-galleria.net/dob.php>

Kangas, S; Kuure, T. 2003. Nuoruus on teknologisoitunut. Teoksesta Nuorten elinolot-vuosikirja, teknologisoituva nuoruus. Kangas, S; Kuure, T. (toim.) [WWW-dokumentti]. Viitattu 9.5.2009. http://www.stat.fi/tup/tietoaika/tilaajat/ta_08_03_nuorten_elinolot.html

Kapanen, A. 2009. Kehityopsykologia. [WWW-dokumentti]. Viitattu 30.8.2009.
<http://kotiweb.kotiportti.fi/antti.kapanen/psy4.html>

Lehtinen, V. 2007. Maintaining and extending social networks in IRC-Galleria. Helsingin Yliopisto. Pro Gradu-työ. Valtiotieteellinen tiedekunta, sosiaalipsykologian laito. [PDF-dokumentti]. Viitattu 9.5.2009. http://mv.helsinki.fi/home/velehtin/IRC-galleria_MT_VilmaLehtinen.pdf

Mannerheimin Lastensuojeluliitto. 2009. Lapset ja media. Ilmiöitä ja vaikutuksia. [WWW-dokumentti]. Viitattu 13.5.2009.
<http://vanhemmat.mll.fi/lapsetjamedia/elamaa.php?dir=/lapsetjamedia>

Marttila, M. 2006. Nettineuvo, myöhäisnuoruus. [WWW-dokumentti]. Päivitetty 21.6.2006. Viitattu 30.8.2009. <http://www.nettineuvo.fi/default.asp?link=1341.5>

Mediaskooppi. 2007. Mikä Mediaskooppi? [WWW-dokumentti]. Viitattu 15.8.2009.
<http://www.mediaskooppi.net/index.php?sivu=mediaskooppi>

Microsoft. 2009. Windows Live ID. [WWW-dokumentti]. Viitattu 29.8.2009.
<https://accountservices.passport.net/ppnetworkhome.srf?lc=1035>

Saaranen-Kauppinen, A; Puusniekka, A. 2006A. KvaliMOTV - Menetelmäopetuksen tietovaranto. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. [WWW-dokumentti]. Viitattu 13.5.2009. http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kvali/L3_1_2.html

Saaranen-Kauppinen, A; Puusniekka, A. 2006B. KvaliMOTV - Menetelmäopetuksen tietovaranto. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. [WWW-dokumentti]. Viitattu 13.5.2009. http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kvali/L3_1.html

Saaranen-Kauppinen, A; Puusniekka, A. 2006C. KvaliMOTV - Menetelmäopetuksen tietovaranto. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. [WWW-dokumentti]. Viitattu

10.9.2009. http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kvali/L3_3_2.html

Suomen nuorisoyhteistyö Allianssi ry. 2009. Kansalaisyhteiskunta 200-hanke. Perustietopaketti paikallisten selvitysten tueksi. [WWW-dokumentti]. Viitattu 10.9.2009.
<http://www.alli.fi/k2000/elinolot/lisa3.html>

Tietoturvakoulu. 2008. Mese. [WWW-dokumentti]. Päivitetty 26.11. 2008. Viitattu 28.8.2009.
<http://www.tietoturvakoulu.fi/vanhemmille/kayttotapoja/mese.html>

Väestöliitto. 2009. Nuoruuden kehitystehtävät. [WWW-dokumentti]. Viitattu 30.8.2009.
http://www.vaestoliitto.fi/seksuaaliterveys/seksuaaliterveysklinikan_nettipa/ammattilaiset/tietopankki/nuoruuden_kehitystehtavat/

LIITTEET

Kuvaotsikkoluettelo	49
Tutkimuslupa	50
Lupahakemus	51
Tiedote huoltajalle.....	52
Teemahaastattelurunko	53
Internetpäiväkirjan ohje	54
Internetpäiväkirja	55
Taulukon 1 arvopisteet	56

Kuvaotsikkoluettelo

Kuva 1: Näkymä IRC-kanavasta. Keskellä on tekstikenttä, oikeassa reunassa käyttäjälista.	20
Kuva 2: Näkymä Windows Live Messengerin keskusteluikkunasta. (Lähde: Microsoft 28.8.2009)	21
Kuva 3: IRC-Gallerian käyttäjäprofiili. Kuvan alla näkyvät toisten käyttäjien kommentit, vasemmassa laidassa yhteisöt ja muita tietoja käyttäjästä. (Lähde: IRC-Galleria,29.8.2009)	23
Kuva 4: Facebookin luoja Mark Zuckerbergin Facebook-profiili. Sivun keskellä näkyy seinä, vasemmassa laidassa tietoja käyttäjästä ja tämän ystäväistä. (Lähde: Facebook, 28.8.2009).....	24
Kaavio 1: IRC-Verkko. Käyttäjät ovat eri palvelimien avulla yhteydessä samaan verkkoon. (Lähde: IRC-Galleria 2004).	20
Kaavio 2: Internetissä vietetty aika vuorokauden ja kellonajan mukaan. (n=3)	32
Taulukko 1: Internetpäiväkirjoista esiin tulleet verkkomediat käyttötarkoituksen mukaan kategorisoituina.	30

Tutkimuslupa

VANTAAN KAUPUNKI
Vapaa-ajan ja asukaspalveluiden toimiala
Nuorisopalvelut
Nuorisopalveluiden johtaja

Viranhaltijan § 187/2009
päättöspöytäkirja

TUTKIMUSLUPA Laurea -ammattikorkeakoulun opiskelija Salla Kemppi

Laurea-ammattikorkeakoulun opiskelija Salla Kemppi anoo tutkimuslupaa opinnäytetyötä varten opinnäytesuunnitelman mukaan. Opinnäytetyön aiheena on selvittää, miten verkkomedia tukevat nuorten ystävyysuhteiden solmimista ja ylläpitoa. Opinnäytetyö toteutetaan yhteistyössä Vantaan nuorisopalveluiden nuorten työpajojen kanssa.

Päätös:

Päätän myöntää Laurea-ammattikorkeakoulun opiskelijalle Salla Kemppille tutkimusluvan opinnäytetyön tekemistä varten hakemuksen ja opinnäytetyön suunnitelman mukaan. Tutkimuksella kerättyjä tietoja saa käyttää vain tutkimustarkoituksiin. Kartoitukseen osallistuvien on sitouduttava salassapitovelvollisuuteen sekä turvaamaan ehdottomasti kartoituksessa tarkastelemissa henkilöiden identiteettiä ja anonymiteettiä.

Täytäntöönpano:
Laurea-ammattikorkeakoulu
Salla Kemppi

Päiväys: 4.6.2009

Allekirjoitus

Nimen selvennys
Virka-asema

Eija Ahola
Nuorisopalveluiden johtaja

Lupahakemus

Re: [E-mail#2009091710001907] IRC-Gallerian esiintyminen opinnäytetyössä

IRC-Gallerian ylläpito [irc@irc-galleria.net]

Lähetetty: 17. syyskuuta 2009 13:26

Vastaanottaja: Salla Kemppi

Salla Kemppi <Salla.Kemppi@laurea.fi> wrote:

> Hei!
>
> Olen tekemässä opinnäytetyötä aiheesta "Miten verkkomediat tukevat nuorten ystävyysuhteita". Opinnäytetyössäni esittelen nuorten ystävyysuhteidensa ylläpitoon käyttämiä verkkomedioita, mukaanlukien IRC-Gallerian. Esittely sisältää tietoa IRC-Galleriasta ja sen käyttötarkoituksesta. Onko minun luvallista käyttää esittelyni tukena kuvakaappausta omasta IG-profiilistani? Esittelen opinnäytetyössäni myös IRCin käyttöä, ja haluaisin sisällyttää esittelyyni IRC-oppaassa esiintyneen IRC-verkosta tehdyn kaavion, jos tämä on mahdollista. Tietojen ja kuvien lähteet merkitään opinnäytetyöhön asianmukaisesti.
>
> Ystävällisin Terveisin
> Salla Kemppi
>

Hei!

Kiitos viestistäsi.

Kuvakaappaus omasta profiilistasi on luvallista (otathan kuitenkin huomioon mahdollisesti profiilissasi näkyvät yksityiskommentit). Periaatteessa jos käytät vain omia kuviasi (eikä kuvissa ole muita henkilöitä), et tarvitse sen ihmeempää lupaa profiilisi käyttöön. Mainitsemasi kaavion käyttö on niinikään luvallista, kunhan lähde tulee asiallisesti mainittua.

Tsemppiä opinnäytetyön tekoon!

Ystävällisin terveisin

Anu

IRC-Gallerian ylläpito
irc@irc-galleria.net

Tiedote huoltajalle

Teen opinnäytetyönäni tutkimusta siitä, miten verkkomediat tukevat nuorten ystävyysuhteita. Tutkimuksen aineiston hankinta suoritetaan ajalla 25.5.-3.7.2009, ja tutkimukseen osallistuvan tehtävänä on tänä aikana pitää viikon ajan Internetpäiväkirjaa sekä osallistua teemahaastatteluun. Osallistuminen tutkimukseen on vapaaehtoista, eikä tutkittavan henkilöllisyys tule tutkimuksen missään vaiheessa ulkopuolisille esille. Alaikäisen nuoren osallistuessa tutkimukseen tarvitaan huoltajan suostumus.

Lisätietoja saa sähköpostitse osoitteesta salla.kemppi@laurea.fi

Ystävällisin terveisin
Salla Kemppi, Laurea-ammattikorkeakoulu

LUPA OPINNÄYTETYÖHÖN OSALLISTUMISESTA

Lapseni _____

___ saa osallistua tutkimukseen

___ ei saa osallistua tutkimukseen

Aika ja paikka

Huoltajan allekirjoitus

Teemahaastattelurunko

Teemahaastattelurungon suunnitteluun on käytetty Hirsjärven ja Hurmeen (2001: 67) tekemää teemahaastattelurungon mallia.

Taustatiedot: Ikä, miltä nettipäiväkirjan pitäminen tuntui?

1. Ystävyys

- Mitä ystävyys on, millaisia asioita siihen kuuluu?
- Ovatko ystävä ja kaveri tai ystävyys ja kavereus eri asioita? Perustelut.
- Mitä ystävät merkitsevät?
- Henkilökohtainen ystävätilanne
- Millainen on itse ystävänä? Millainen on hyvä ystävä?
- Muihin tutustuminen, onko helppoa/vaikeaa?

2. Ystävyyden ylläpitäminen verkkomedioiden avulla

- Kuvailu siitä, millaista ystävyys on verkossa
- Mitä ystävien kanssa tehdään verkossa?
- Henkilökohtainen ystävätilanne verkossa, keitä tapaa?
- Onko ystävyydellä ja ystävillä eroa verkossa ja luonnossa, jos on, niin mitä?
- Muihin tutustuminen verkon kautta, onko helppoa/vaikeaa? Perustelut.
- Onko tutustunut uusiin ihmisiin verkkomedioiden kautta, onko heistä tullut ystäviä?
- Kokeeko internetin hyödylliseksi tai tärkeäksi ystävyysuhteiden ylläpidossa?

3. Verkkomediat

- Mihin tarkoitukseen käyttää nettiä (sosiaaliset suhteet, viihde, tiedonhaku)?
- Käyttääkö mielestään paljon/vähän konetta? Perustelut.
- Mitä verkkomedioita käyttää eniten? Saiko jotain uutta tietoa itsestään internetpäiväkirjaa pitämällä, opettiko päiväkirjan pito jotain?

Loppukysymys: Vapaa sana aiheeseen liittyen, joka pitäisi tuoda esiin opinnäytetyössä.

Internetpäiväkirjan ohje

Pidä viikon ajan kirjaa netinkäytöstäsi. Merkkää taulukkoon päivittäin, mitä verkkomedioita olet käyttänyt. Kirjaa ylös mahdollisimman tarkkaan kaikki Internetin kautta toimivat sivustot, palvelut, pelit ja ohjelmat.

Laske lopuksi joka päivän kohdalle, kuinka kauan olet käyttänyt verkkomedioita päivän aikana. Käyttöaikaan lasketaan vain se aika, jonka olet käyttänyt tietokoneen ääressä. Jos pidät jotain tietokoneohjelmaa tai sivustoa jatkuvasti päällä, voit kirjoittaa sen kohtaan "huomioitavaa/omia kommentteja".

Esimerkki

Päivä 1

Klo	Sivustot/palvelut/ohjelmat/pelit
06 - 08	sähköposti, hs.fi, huuto.net, ytv.fi
09 - 11	
12 - 14	
15 - 17	IRC-Galleria, telkku.com, hs.fi, Facebook, MSN Messenger, google, wow-killan foorumi
18 - 20	World of Warcraft, telkku.com
21 - 23	World of Warcraft
00 - 02	
03 - 05	

Koneella vietetty aika: 5h

Huomioitavaa/omia kommentteja: mIRC oli päällä aina kun konekin oli päällä.

Internetpäiväkirja

Päivä 1

(aloittava viikonpäivä:)

Klo	Sivustot/palvelut/ohjelmat/pelit
06 - 08	
09 - 11	
12 - 14	
15 - 17	
18 - 20	
21 - 23	
00 - 02	
03 - 05	

Koneella käytetty aika:

Huomioitavaa/omia kommentteja:

Taulukon 1 arvopisteet

Klo	Ma	Ti	Ke	To	Pe	La	Su
00-02	I	I	I			I	II
21-23	I	I	II	III	III	I	II
18-20	I	I	II	II	I	II	I
15-17	I	I	I	I	I	I	II
12-14			I		I	I	
09-11					I	I	I
06-08	I		I		I	I	
03-05					I	I	

Arvopisteiden muokkaus

21-23 18-20 15-17 12-14 09-11 06-08 03-05 00-02

	Luokat	Y-arvot	Y-arvot	Y-arvot	Y-arvot	Y-arvot	Y-arvot	Y-arvot	Y-arvot
1	Maanantai	20,00%	20,00%	20,00%			20,00%		20,00%
2	Tiistai	25,00%	25,00%	25,00%					25,00%
3	Keskiviikko	25,00%	25,00%	12,50%	12,50%		12,50%		12,50%
4	Torstai	50,00%	33,33%	16,66%					
5	Perjantai	33,33%	11,11%	11,11%	11,11%	11,11%	11,11%	11,11%	
6	Lauantai	11,11%	22,22%	11,11%	11,11%	11,11%	11,11%	11,11%	11,11%
7	Sunnuntai	25,00%	12,50%	25,00%		12,50%			25,00%